

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อนำเสนอบทบาทของสตรีที่มีความสำคัญในฐานะผู้นำครอบครัว

พุดวิงส์ กันยะกาญจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

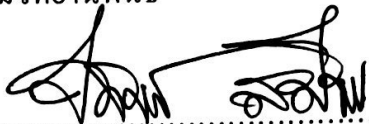
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2561

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของ พุฒิวงศ์ กันชะกาญจน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรม
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ปิติวรรณ สมไทย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ศุภฤกษ์ คณิตวรานันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์กันจณา คำโสภี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ปิติวรรณ สมไทย)

..... กรรมการ
(ดร.ศุภฤกษ์ คณิตวรานันท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์)

คณะศิลปกรรมศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษา อย่างดีจากรองศาสตราจารย์ปิตรีพรรณ สมไทย อาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้ง ดร.ศุภฤกษ์ คณิตวานานันท์ รองศาสตราจารย์กัญญา คำโสภี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งฟ้า กิติญาณัฐันต์ ที่ได้กรุณา ถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคุณป้าเอมอร ใจแก้ว และคุณป้าสุวรรณา ทองชุม ที่ให้ความร่วมในการ สัมภาษณ์ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเก็บเกี่ยวข้อมูลเพื่อทำผลงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอรำลึกพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดและอบรมสั่งสอน พี่ๆ ที่ส่งเสริมให้มีโอกาสได้ ศึกษาเล่าเรียนจนจบการศึกษา อาจารย์พัทรา ผดุงสุนทรารักษ์ อาจารย์ผู้ช่วยชี้แนะทางศิลปะ

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตสาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ และส่งเสริมกำลังใจตลอดมา นอกจากนี้ยังมีผู้ที่มีความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัย ไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอให้ความดีงามและคุณค่าในการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ศิลปะ มีส่วนช่วยทำให้เกิด ประโยชน์ต่อวงการศิลปะ

พุดิวงส์ กัณษะกาญจน์

56920646: สาขาวิชา: ทัศนศิลป์และการออกแบบ; ศป.ม. (ทัศนศิลป์และการออกแบบ)

คำสำคัญ: ชุปเปอร์ฮีโร่หญิง

พุดวิงส์ กัณยະกานัจญ์: การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อนำเสนอบทบาทของสตรีที่มีความสำคัญในฐานะผู้นำครอบครัว (THE CREATION OF ART TO PRESENT THE IMPORTANT ROLES OF LADIES AS FAMILY LEADERS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ปีติวรรณ สมไทย, ศ.ม., 82 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

ผลงานสร้างสรรค์เรื่อง “การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อนำเสนอบทบาทของสตรีที่มีความสำคัญในฐานะผู้นำครอบครัว” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของสตรีจากบุคคลในประวัติศาสตร์และหัวหน้าครอบครัวในปัจจุบัน ค้นหาสาเหตุซึ่งเป็นแรงผลักดันให้สตรีนั้นก้าวขึ้นมารับบทบาทสำคัญนี้โดยการนำมาจากแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ เช่น ข้อมูลเอกสาร และข้อมูลภาคสนาม ข้าพเจ้าเก็บข้อมูลจากบุคคลที่มีบทบาทเป็นผู้นำจำนวนสองท่าน ซึ่งรับผิดชอบสมาชิกในครอบครัวทุกคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้แก่ คุณป้าเอมอร ใจแก้ว และคุณป้าสุวรรณา ทองหมุ่ นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ โดยอาศัยรูปแบบจากผลงานการ์ตูนอเมริกันในช่วงทศวรรษ 1970 ที่นำเสนอเรื่องราวของผู้ที่มีความสามารถพิเศษ นำมากำหนดเรื่องราวด้วยเทคนิคการวาดเส้น เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่อย่างมีคุณภาพของความเป็นครอบครัว จนสามารถจัดการปัญหาต่างๆ ให้ลุล่วงไปได้ ผลงานชุดนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 4 ชิ้น ด้วยเจตนาที่จะเชิดชูและให้กำลังใจให้กับสตรีให้มีความเป็นผู้นำและเชิดชูหัวหน้าครอบครัวที่เป็นสตรี เปรียบได้ดัง “ชุปเปอร์ฮีโร่หญิง” ในสังคมปัจจุบัน

56920646: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; M.F.A.(VISUAL ARTS AND DESIGN)

KEYWORDS: SUPERHERO

PUTTHIWONG KANYAKARN: THE CREATION OF ART TO PRESENT THE IMPORTANT ROLES OF LADIES AS FAMILY LEADERS. ADVISORY COMMITTEE: PITIWAT SOMTHAI, M.F.A., 82 P. 2018.

The research of “The Creation of Art to Present the Important Roles of Ladies as Family Leaders” aims to study about behaviors relating to family female leaders from important people in history and family members, and to investigate the motivation reinforcing these women to play this important roles of families. Data is mainly collected from literature reviews and fieldwork investigation; especially 2 women, a family leaders taking care of family’s livelihood quality and dedicating selves to care for family’s responsibility, includes aunt Aim-on Jaikaew and aunt Suwanna Thongchoom who are the inspiration of this artwork. The design of the artwork is influenced by the 70s American cartoon characters which is illustrating gifted people who have superhuman abilities. The story is determined to be illustrated by using drawing technique for creating the artwork concerning with livelihood quality of a family and overcoming difficulties. The study includes 4 sets of artwork conducted by the intention of encouraging leadership in women and honoring female family leaders as female “superhero” in this soci

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ขั้นตอนการวิจัย.....	4
คำศัพท์เฉพาะ.....	4
2 บทบาทของผู้หญิงในอดีตจนถึงปัจจุบันและเหตุการณ์ที่น่าเชิดชู.....	5
บทบาทของสตรี.....	5
สถานภาพของสตรีในสังคมสมัยอดีต.....	6
- สตรีไทยในสมัยสุโขทัย.....	6
- สตรีไทยในสมัยอยุธยา.....	7
- สตรีในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น.....	7
สถานภาพของผู้หญิงในสังคมสมัยปัจจุบัน.....	9
- บทบาทการเป็นครูผู้สอน.....	11
- บทบาทการเป็นผู้นำชุมชน.....	11
- บทบาทการมีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน.....	12
สรุปข้อแตกต่างระหว่างสตรีทั้งสองยุคสมัย.....	13

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บทบาทผู้นำครอบครัวของสตรีในสมัยอดีตและปัจจุบัน.....	13
- สมเด็จพระสุริโยทัย พระวีรกษัตริ์แห่งกรุงศรีอยุธยา.....	13
- ภาพประกอบเนื้อหาสมเด็จพระสุริโยทัย.....	14
- ท้าวเทพกระษัตรี – ท้าวศรีสุนทร.....	15
- ภาพประกอบเนื้อหาท้าวเทพกระษัตรี – ท้าวศรีสุนทร.....	17
- คุณป้าเอมอร ใจแก้ว.....	18
- ภาพถ่ายประกอบบทสัมภาษณ์คุณป้าเอมอร ใจแก้ว.....	23
- คุณป้าสุวรรณา ทองชุม.....	30
- ภาพถ่ายประกอบบทสัมภาษณ์คุณป้าสุวรรณา ทองชุม.....	35
3 การดำเนินการวิจัย.....	42
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	42
- วิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร.....	43
- วิเคราะห์ข้อมูลรูปภาพ.....	50
การกำหนดเนื้อหาและวิเคราะห์ภาพแบบร่าง.....	53
การกำหนดเนื้อหาและวิเคราะห์ภาพแบบร่าง.....	54
ภาพแบบร่างชุดที่ 1.....	56
ภาพแบบร่างชุดที่ 2.....	59
ภาพแบบร่างชุดที่ 3.....	60
ภาพแบบร่างชุดที่ 4.....	61
ภาพแบบร่างชุดที่ 5.....	62
ภาพแบบร่างชุดที่ 6.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การดำเนินการวิจัย.....	67
วิเคราะห์ข้อมูลโดยรวม.....	67
ผลงานชิ้นที่ 1.....	68
ผลงานชิ้นที่ 2.....	70
ผลงานชิ้นที่ 3.....	72
ผลงานชิ้นที่ 4.....	74
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
สรุปสิ่งที่ได้จากการวิจัย.....	76
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม	78
ประวัติย่อของผู้วิจัย	82

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	4
2	ภาพบันทึกจากการแสดง แสง สี เสียง ขณะสมเด็จพระสุริโยทัย ทรงเข้าปะทะกับพระเจ้าแปร (pich888.multiply.com, 2552).....	17
3	ภาพบันทึกจากการแสดง แสง สี เสียง ขณะสมเด็จพระสุริโยทัย ทรงเข้าปะทะกับพระเจ้าแปร (pich888.multiply.com, 2552).....	18
4	บันทึกภาพถ่ายละครอิงประวัติศาสตร์ประกอบแสงสีเสียง ในจังหวัดภูเก็ตเพื่อเทิดเกียรติท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรและวีรชนชาวกลาง คราศึกกลาง พ.ศ.2328 บทประพันธ์ของรพีพร.....	20
5	บันทึกภาพถ่ายละครอิงประวัติศาสตร์ประกอบแสงสีเสียง ในจังหวัดภูเก็ตเพื่อเทิดเกียรติท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรและวีรชนชาวกลางครา ศึกกลาง พ.ศ.2328 บทประพันธ์ของรพีพร.....	20
6	คุณป้าเอมอร ใจแก้ว.....	21
7	คุณป้าเอมอร ใจแก้ว.....	26
8	ภาพการเตรียมวัตถุดิบไว้สำหรับอาหารเย็น.....	26
9	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน.....	27
10	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน.....	27
11	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน.....	28
12	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน.....	28
13	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน.....	29
14	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน.....	29
15	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน.....	30
16	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน.....	30
17	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน.....	30
18	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน.....	31
19	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน.....	31

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
20	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน..... 32
21	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน..... 32
22	คุณป้าสุวรรณ ทองชุม..... 33
23	ภาพสมาชิกครอบครัวคุณป้าสุวรรณ ทองชุม..... 38
24	ภาพถ่ายบอกเล่าความสำเร็จในชีวิตของท่าน..... 39
25	ข้อมูลภาพถ่ายเก็บระหว่างสัมภาษณ์..... 39
26	ข้อมูลภาพถ่ายเก็บระหว่างสัมภาษณ์..... 40
27	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน..... 40
28	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน..... 41
29	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน..... 41
30	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน..... 42
31	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน..... 42
32	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน..... 43
33	ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน..... 43
34	ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน..... 45
35	“เจ้าแม่โลกพนมดี” เป็นโครงกระดูกผู้หญิง ประดับ ประดาด้วยลูกปัดราว 120,000 เม็ด มีทั้งเปลือกหอยรูปตัว I และแบบแวนกลม แล้วยังมีแผ่นกลมมีเดือย กำไลข้อมือ และเครื่องประดับศิระษะ เป็นต้น แสดงว่า เป็นศพของบุคคลสำคัญระดับแม่มดหมอผี หัวหน้าเผ่าพันธุ์ รูปนี้เป็นหลุมศพ ที่นักโบราณคดีขุดพบที่บ้าน โลกพนมดี อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี (สุจิตต์ วงษ์เทศ, ผู้หญิงอุษาคเนย์ เป็นหัวหน้าเผ่าพันธุ์ มีผู้ชายเป็นบริวาร, 2554)..... 48
36	ผู้หญิงเผ่าละเวนในลาว สะพายตะกร้าไว้ข้างหลัง มีเครื่องประดับที่หู คอ แขน ฯลฯ เหมือนเครื่องรางตามจารีตประเพณีดีกัคำบรรพ์ ของบรรพชนคนอุษาคเนย์ ภาพถ่ายของชาวยุโรป ในปี พ.ศ. 2453 (ค.ศ. 1910) (สุจิตต์ วงษ์เทศ, ผู้หญิงอุษาคเนย์ เป็นหัวหน้าเผ่าพันธุ์ มีผู้ชายเป็นบริวาร, 2554)..... 49

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
37	การ์ตูนแนวซูเปอร์ฮีโร่หญิงของอเมริกัน “Super Girl” (Tom Grummett, ม.ป.ป.), (Allan Rocha, 2014)..... 50
38	ผลงานภาพเขียนการ์ตูน โดย Jim Lee ศิลปินชาวเกาหลี-อเมริกัน (Jim Lee, comicartcommunity, 2546), (Jim Lee, comicartcommunity, 2554)..... 51
39	Kiss V, 1964. Collection Charles Simonyi, Seattle. ผลงานบางส่วนของรอย ลิกเทนสไตน์ (Roy Lichtenstein) (มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2015)..... 52
40	Drowning Girl, 1963. Museum of Modern Art, New York City ผลงานบางส่วนของรอย ลิกเทนสไตน์ (Roy Lichtenstein) (ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์, 2561)..... 53
41	ข้อมูลรูปภาพ “Super girl” (Tom Grummett, n.d.)..... 54
42	Black Widow, Natasha Romanoff (Marc Rutherford, 2559)..... 55
43	ภาพแบบร่างชุดที่ 1..... 57
44	ภาพแบบร่างชุดที่ 1..... 58
45	ภาพแบบร่างชุดที่ 2..... 59
46	ภาพแบบร่างชุดที่ 2..... 60
47	ภาพแบบร่างชุดที่ 2..... 61
48	ภาพแบบร่างชุดที่ 3..... 62
49	ภาพแบบร่างชุดที่ 4..... 63
50	ภาพแบบร่างชุดที่ 4..... 64
51	ภาพแบบร่างชุดที่ 5..... 65
52	ภาพแบบร่างชุดที่ 6..... 66
53	ภาพแบบร่างชุดที่ 6..... 67
54	ภาพแบบร่างชุดที่ 7..... 68
55	ภาพแบบร่างชุดที่ 7..... 69

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
56	ผลงานชิ้นที่ 1 แม่กับภารกิจซักผ้า.....	71
57	ผลงานชิ้นที่ 2 แม่กับภารกิจจ่ายตลาด.....	73
58	ผลงานชิ้นที่ 3 แม่กับภารกิจงานบ้าน.....	75
59	ผลงานชิ้นที่ 4 แม่กับภารกิจหน้าที่ประจำ.....	77

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในหนึ่งครอบครัวอย่างน้อยประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ลูก ต่างก็มมีปัญหาแตกต่างกันออกไป เป็นปกติของการอยู่ร่วมกัน จึงต้องมีการจัดการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ลุล่วงไปด้วยดีโดยผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัว เพราะฉะนั้นบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้นำครอบครัวจึงต้องมีความสามารถจัดการรับผิดชอบดูแลสมาชิกทุกคน ได้ดีที่สุด

ผู้นำครอบครัวส่วนใหญ่มักเป็นผู้ชายคือ ตา ปู่ หรือพ่อ ซึ่งมีลักษณะทางสรีระสูงใหญ่ หนักแน่น ดูทรงพลัง รวมไปถึงเรื่องวัฒนธรรมความเชื่อจากอินเดียที่ให้การยกย่องผู้ชาย (สุจิตต์วงศ์เทศ, 2554) จึงเกิดความเหมาะสมกับตำแหน่งผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวมากกว่าสตรีคือ ยาย ย่า หรือแม่ นอกจากนี้ ในสมัยโบราณสังคมไทยถูกปลูกฝังให้ผู้ชายได้เรียนหนังสือ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานบ้านงานเมืองและสตรีจะต้องเป็นแม่บ้านที่ดี คอยดูแลบ้านช่องให้เรียบร้อย ข้าวปลาอาหารอย่าได้ขาด นั่นก็เป็นการปลูกฝังให้ผู้ชายเป็นหัวหน้าหรือผู้นำครอบครัวตลอดมา

แต่ในปัจจุบันสังคมพัฒนาขึ้นมากสตรีมีบทบาทในสังคมมากกว่าสมัยก่อนกล่าวคือ สตรีสามารถออกจากบ้านไปทำงานหารายได้ให้กับครอบครัวเช่นเดียวกับผู้ชาย ณ จุดนี้แสดงให้เห็นว่าสตรีนั้นก็มีความสามารถ มีความเข้มแข็งเอาตัวรอดในสังคมได้เหมือนกัน บางครอบครัวจึงมีผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวที่เป็นสตรี

ข้าพเจ้าจึงเกิดความสนใจว่า เหตุใดสตรีในสมัยอดีตที่มีสถานภาพต่ำด้อยกว่าผู้ชายถึงสามารถสร้างวีรกรรมที่น่าเชิดชูและสิ่งใดคือปัจจัยที่ผลักดันให้สตรีทั้งในอดีตและปัจจุบันสามารถแสดงศักยภาพก้าวขึ้นเป็นผู้นำได้ โดยผ่านการศึกษามากจากบุคคลในประวัติศาสตร์และบุคคลในครอบครัวของข้าพเจ้าที่มีบุคลิกความเป็นผู้นำโดยมีศักดิ์เป็นป้า ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลสนับสนุนจากจุดเริ่มต้นของประเด็น ไปจนถึง วิธีการเก็บเกี่ยวข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูลผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวที่เป็นสตรีจากบุคคลในประวัติศาสตร์ไทยและบุคคลในครอบครัวเพื่อแสดงการเชิดชูและให้ความสำคัญ
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ผ่านแนวคิดเรื่องราวบทบาทของสตรีที่มีความสำคัญในฐานะผู้นำครอบครัว ในรูปแบบการ์ตูนและเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ต่อสาธารณะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

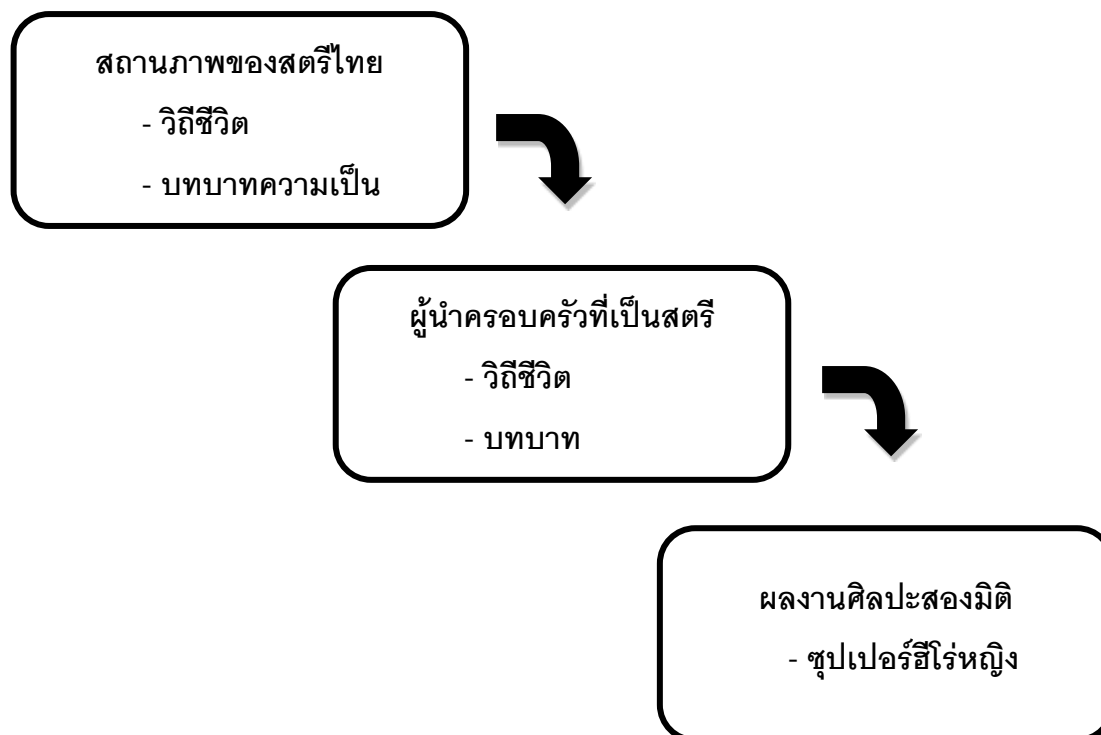
1. ได้รับรู้ข้อมูลของผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวที่เป็นสตรีจากบุคคลในประวัติศาสตร์ไทย และบุคคลในครอบครัวรวมถึง ได้แสดงการเชิดชูและให้ความสำคัญ
2. ได้เผยแพร่ผลงานศิลปะสองมิติ ผ่านแนวคิดเรื่องราวบทบาทของสตรีที่มีความสำคัญในฐานะผู้นำครอบครัว ในรูปแบบการ์ตูน โดยเทคนิควาดเส้นด้วยน้ำหมึกดำบนกระดาษ ในรูปแบบการ์ตูน และได้เผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ต่อสาธารณะ

ขอบเขตของการวิจัย

มุ่งเน้นศึกษาเรื่องบทบาทความเป็นผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวที่เป็นสตรี เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในแนวทางเชิดชู ยกย่อง การกระทำของสตรีที่มีบทบาทเป็นผู้นำ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

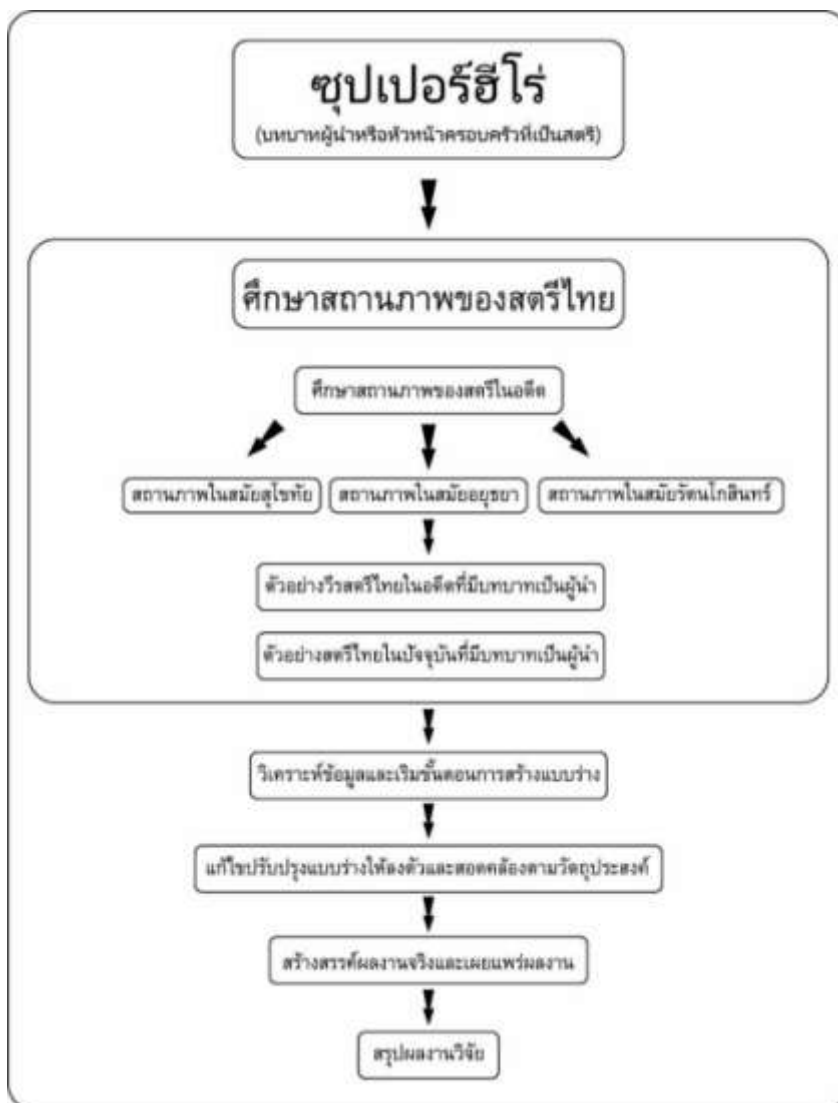
1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาสถานภาพและบทบาทของสตรีไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ศึกษาประวัติศาสตร์เกี่ยวกับวีรกรรมของวีรสตรีไทยในอดีต ลงพื้นที่สัมภาษณ์สตรีที่เลือกมาเป็นตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ ค้นหาข้อมูลรูปภาพที่เกี่ยวข้องและให้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน
2. ขอบเขตด้านสถานที่ คือ อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานีและอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี
3. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย สตรีที่มีบทบาท ภาวะความเป็นผู้นำทั้งในครอบครัวและสถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยการสร้างสรรค์ผลงาน โดยเทคนิควาดเส้นด้วยน้ำหมึกดำบนกระดาษ นำเสนอในรูปแบบการ์ตูนชุดเปอร์ซีโร้สองมิติจำนวน 4 ชิ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย

1. ค้นคว้าข้อมูลและศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของสตรีไทยในสังคมสมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน ยกตัวอย่างสตรีในสมัยก่อนและปัจจุบันที่มีความสามารถ มีภาวะผู้นำพร้อมทั้งวิเคราะห์ถึงแรงผลักดันที่กระตุ้นให้สตรีนั้นแสดงภาวะความเป็นผู้นำออกมา
2. วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและข้อมูลรูปภาพให้เกิดความเข้าใจเป็นการชี้นำในการสร้างแบบร่างให้ตรงตามวัตถุประสงค์
3. สร้างแบบร่างหลังจากวิเคราะห์ข้อมูล ปรับเปลี่ยนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดวางตามหลักองค์ประกอบศิลป์เพื่อให้ผลงานมีความลงตัวมากที่สุด
4. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะสองมิติ โดยเทคนิควาดเส้นด้วยน้ำหมึกดำบนกระดาษ รูปแบบการ์ตูน
5. สรุปผลงานการวิจัย

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

คำศัพท์เฉพาะ

ผู้นำ (Leader) หมายถึง ผู้มีความสามารถโดดเด่น มีความรับผิดชอบและทัศนคติที่ยิ่งใหญ่กว่าหัวหน้าคนอื่น ๆ

ครอบครัว (Family) หมายถึง สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยสามีภรรยาและหมายความรวมถึงลูกด้วย

ซูเปอร์ฮีโร่ หญิง (Superhero Girl) หมายถึง สตรีที่มีลักษณะความสามารถเป็นผู้นำ มีความเสียสละ กล้าหาญ อดทน เป็นที่พึ่งให้กับผู้คนรอบข้าง สามารถรับผิดชอบต่อสิ่งสำคัญหลาย ๆ อย่างได้พร้อมกัน

บทที่ 2

บทบาทของผู้หญิงในอดีตจนถึงปัจจุบัน และเหตุการณ์ที่น่าเชิดชู

บทบาทของสตรีในสังคมไทยยุคปัจจุบันนั้นเพิ่มขึ้นกว่าในอดีตอย่างมาก เช่น ด้านการศึกษา สตรีสามารถเข้ารับการศึกษาได้ในระดับสูงเพื่อในอนาคตมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ความรู้แก่บุคคลอื่นต่อไปหรือตามสายงานที่ตนเป็นผู้เลือกเอง ด้านบทบาทผู้นำชุมชน ถือเป็นโอกาสให้สตรีแสดงความสามารถ แสดงทัศนคติหรือเสนอข้อโต้แย้งในกรณีต่าง ๆ แม้กระทั่งการเลือกคู่ครอง และการหย่าร้างก็สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองเช่นกัน แต่ในทางกลับกันสตรีในสมัยอดีตถูกจำกัดวิถีชีวิตของตนด้วย วัฒนธรรม ประเพณีความเชื่อที่สืบทอดต่อกันมาแต่โบราณ ทำให้มีบทบาทเพียงแค่งานบ้านงานเรือน งานเกษตร หากต้องการศึกษาเล่าเรียนอย่างผู้ชายถ้าไม่ใช่บุตรสาวที่มีฐานะทางบ้านร่ำรวยหรือมีบิดาที่เข้ารับราชการแล้วคงไม่มีโอกาส ซ้ำยังมีสถานภาพต่ำกว่าผู้ชาย ตามวัฒนธรรม ประเพณีและกฎหมายเป็นตัวกำหนดแต่กำเนิด เช่น ภรรยาเปรียบเสมือนเป็นสมบัติของผู้ชาย ผู้เป็นสามีสามารถขายหรือจะทำอย่างไรก็ได้ตามที่ต้องการ เมื่อเทียบกันแล้วทำให้เกิดความแตกต่างกันอย่างมากแทบจะเป็นไม่ได้เลยหากจะมีผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวโดยสตรีเกิดขึ้นในยุคสมัยนั้น ต่อมาเมื่อข้าพเจ้าได้สืบค้นข้อมูลจึงพบว่าเหตุการณ์สำคัญถูกบันทึกในหน้าประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นวิภวกรรมอันแสดงถึงความกล้าหาญ ความเป็นผู้นำของสตรีในอดีตที่น่าเชิดชูและการลงพื้นที่เก็บข้อมูลผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวโดยสตรีในยุคปัจจุบันบนพื้นฐานความสนใจว่า เหตุใดสตรีในสมัยอดีตที่มีสถานภาพต่ำด้อยกว่าผู้ชายถึงสามารถสร้างวิภวกรรมที่น่าเชิดชูและสิ่งใดคือปัจจัยที่ผลักดันให้สตรีทั้งในอดีตและปัจจุบันสามารถแสดงศักยภาพก้าวขึ้นเป็นผู้นำได้

ข้าพเจ้าจึงแบ่งช่วงระยะเวลาจากข้อมูลที่สืบค้นได้ระหว่างอดีตและปัจจุบันตามลำดับ เพื่อง่ายต่อการเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างยุคสมัยให้เกิดภาพชัดเจนที่สุด

บทบาทของสตรี

บทบาท หมายถึง การทำทำตามบท การร่ำตามบท, โดยปริยายหมายถึง การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทพ่อแม่ บทบาทครู (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

สตรี หมายถึง ผู้หญิง, เพศหญิง, คู่กับ บุรุษ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

บทบาทของสตรี หมายถึง หน้าที่ของสตรีหรือผู้หญิงที่มีบทบาทตามสถานภาพของสถานะตนในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยข้าพเจ้ากำหนดสถานภาพของสตรีในบริบทเป็นผู้นำ หัวหน้าครอบครัว ข้าพเจ้าจัดลำดับสถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยการแบ่งออกเป็นช่วงระยะเวลาต่าง ๆ และบอกกล่าวเรื่องราวความสำคัญที่ทำให้ผู้คนในสังคมไทยสมัยก่อนและปัจจุบันเกิดการยอมรับ ยกย่อง เชิดชู ให้เป็นบุคคลสำคัญรวมไปถึงปัจจัยที่สร้างแรงผลักดันให้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำดังต่อไปนี้

1. สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทยสมัยอดีต

สถานภาพของสตรีไทยในอดีตที่แตกต่างจากผู้ชายอย่างชัดเจน ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างเป็นตัวกำหนดให้สตรีในสังคมสมัยนั้นต้องยอมรับ โดยไม่มีข้อโต้แย้งแม้ไม่เต็มใจก็ตาม

ในอดีตลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมในดินแดนสยามส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมสังคมภายนอกในการปรุงแต่งสู่การสร้างบูรณาการทางสังคม เช่น กฎหมาย ศาสนา พิธีกรรม ประเพณี ความเชื่อ เป็นต้น รวมถึงแนวคิดเรื่องการให้ความสำคัญต่อผู้ชายในสังคมจะแสดงออกในลักษณะพิธีกรรมต่อทารกแรกเกิด หากเป็นเด็กชายผู้ใหญ่จะจัดสมุดดินสอวางไว้ข้างตัว ถ้าเป็นเด็กหญิงจะจัดวางเข็มกับด้าย เป็นการถือเคล็ดว่า เมื่อโตแล้วเด็กผู้ชายจะมีความสามารถทางหนังสือจะได้มีโอกาสเข้ารับราชการเป็นเจ้าคนนายคน ส่วนเด็กหญิงจะเก่งเรื่องการบ้านการเรือน

สตรีชนชั้นสูงจะได้รับการสั่งสอนให้เรียนรู้เรื่องการบ้านการเรือน ดังธรรมเนียมที่มีต่อเด็กแรกเกิดที่วางเข็มกับด้ายไว้ข้างตัว อาจกล่าวได้ว่าผู้หญิงกลุ่มนี้ต้องดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้อำนาจของผู้อื่นตั้งแต่เด็กจนตายโดยพิจารณาได้จากค่านิยมทางสังคมที่มีต่อสตรีในกลุ่มชนชั้นผู้ปกครอง (อคตุลพิเชษฐ อภิวันท์, 2544)

สตรีไทยในสมัยสุโขทัย

สตรีไทยในสมัยสุโขทัยมีสถานภาพที่ด้อยกว่าผู้ชายในทุกชนชั้นทางสังคม ไม่ว่าจะสตรีจะอยู่ในฐานะหรือและบทบาทอย่างไรในสังคมก็ตาม เช่น ในราชสำนักสตรีก็มีฐานะด้อยกว่าผู้ชาย แม้ว่าสตรีจะมีบทบาทมากเพียงใดก็ตาม สตรีก็อยู่ในฐานะเป็นรองจากกษัตริย์ ในชนชั้นชาวบ้านสตรีก็

อยู่ในฐานะที่มีความสำคัญน้อยกว่าผู้ชาย เช่น การมีลูกชายจะสร้างความปิติยินดีแก่ครอบครัว เพราะผู้ชายสามารถสืบสกุลได้ ผู้ชายบวชได้ การที่สตรีบวชไม่ได้จึงทำให้สตรีต้องอาศัยผู้ชายซึ่งบวชได้ เป็นทางเส้นหนึ่งของการได้รับบุญชนิดสูงสุด ดังนั้น ผู้ชายจึงได้รับการให้ความสำคัญมากกว่าสตรี ในเชิงสังคมมีการแบ่งงานที่ชัดเจนระหว่างสตรีและผู้ชาย ในระบบการผลิตสตรีมีบทบาทค่อนข้างสูงในการผลิต เช่น การทำนา สวนผัก ปลูกข้าว ทอผ้า และทำงานในครอบครัว เช่น เลี้ยงลูก หายู่หากิน (อ้างอิงใน ฦๅฐวรรณ กวีตารัตน์, 2554)

สตรีไทยในสมัยอยุธยา

ในสมัยอยุธยามีการตรากฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของสตรี สตรีไม่มีสิทธิที่จะแต่งงานกับชาวต่างชาติ มีการแบ่งสถานภาพสตรีออกเป็นชั้น ๆ ที่ต่างกัน มีการยอมรับให้ผู้ชายมีภรรยาได้หลายคน และกฎหมายสมัยนั้นให้สามี มีอำนาจเบ็ดเสร็จเหนือภรรยาสิทธิของสตรีขึ้นอยู่กับสถานภาพของสามี มีเพียงสตรีที่กษัตริย์เป็นผู้พระราชทานเท่านั้นมีสถานภาพและสิทธิเหนือสามี ฐานันดรของภรรยาแต่ละคนจะขึ้นอยู่กับความชอบธรรมทางกฎหมาย เช่น ภรรยาหลวงจะมีฐานะสูงกว่า และมีสิทธิมากกว่าภรณาน้อย กฎหมายสมัยอยุธยาอนุญาตให้สามีกระทำรุนแรงต่อภรรยาได้ หน้าที่ของสตรีก็คือการบำรุงบำเรอความสุขให้แก่ผู้ชายสตรีไม่มีบทบาททางด้านเศรษฐกิจและอาชีพพึ่งพารายได้ของบุรุษสตรีจะต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบมากกว่าผู้ชาย จึงกล่าวได้ว่าสถานภาพของสตรีในสมัยอยุธยาต่ำกว่าสมัยสุโขทัย (อ้างอิงใน ฦๅฐวรรณ กวีตารัตน์, 2554)

สตรีในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

สถานภาพและบทบาทของสตรีได้เปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อยจากสมัยอยุธยา ผู้ชายมีภรรยาได้หลายคนและสตรีถือเป็นสมบัติของผู้ชาย กล่าวคือ สตรีเป็นสมบัติของพ่อเมื่อยังไม่แต่งงานและเมื่อแต่งงานแล้วก็ยังเป็นสมบัติของสามี ซึ่งสามีมีสิทธิจะขายให้ใครก็ได้ถ้าต้องการและสตรีก็ต้องอยู่ภายใต้การปกป้องของผู้ชายตั้งแต่เล็กจนโต สถานภาพของสตรีในสังคมชั้นสูง โดยเฉพาะเจ้านายมีสิทธิได้ทรงกรมด้วย เช่น สมเด็จพระเทพสุทวดี สมเด็จพระศรีสุทวารักษ์ ส่วนภรรยาขุนนางมีสถานะไม่ต่างจากสตรีในสมัยอยุธยา ส่วนสถานภาพของชนชั้นสามัญชนทั่วไป หรือที่เรียกว่า “ไพร่หญิง” แบ่งเป็นฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือนเช่นเดียวกับไพร่ชาย การมีสังกัดมีขึ้นเพื่อความสะดวกในการแบ่งบุตรให้ขึ้นสังกัดตามบิดามารดามากกว่ามีจุดมุ่งหมายเพื่อจะเกณฑ์แรงงานไพร่หญิง แรงงานไพร่หญิงส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ให้ประโยชน์ทางอ้อม คือ การทำมาหากิน การทำนาทำไร่ระหว่างที่บุรุษถูกเกณฑ์แรงงานไปทำราชการ ภรรยา ญาติ พ่อแม่มักเป็นภาระส่งเสียไพร่ชายขณะไปทำงานให้รัฐ (อ้างอิงใน ฦๅฐวรรณ กวีตารัตน์, 2554)

สังเกตได้ว่ามีข้อแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างผู้ชายและสตรีตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเข้าสู่วัยหนุ่มสาวที่พร้อมจะออกเรือนคือ กฎหมาย ศาสนา พิธีกรรม ประเพณี ความเชื่อ ในอดีตถือเป็นตัวกำหนดสถานภาพและบทบาททางสังคมของสตรี

สตรีนั้นจะต้องร่ำเรียนวิชาของกุลสตรี เช่น การบ้านการเรือน เย็บปักถักร้อย ทำอาหาร เป็นต้น เพื่อใช้ปรนนิบัติสามีของตนเองในยามออกเรือนเหตุเพราะ สามีนั้นเป็นผู้หารายได้มาจุนเจือครอบครัว ด้วยเหตุผลนี้การเรียนหนังสือจึงไม่จำเป็นสำหรับสตรีในอดีต การไม่ได้ร่ำเรียนมีส่วนทำให้สตรีมีสถานภาพทางสังคมที่ต่ำต้อยกว่าผู้ชาย

คุณค่าของสตรีจากทั้งสามยุคสมัยคือ การให้ความบำรุงบำเรอต่อผู้ชายเพื่อให้เกิดความสุขและด้านการผลิตคือ การทำนา สวนผัก ปศุสัตว์ ทอผ้า และทำงานในบ้าน การกำหนดบทบาทหน้าที่ตรงจุดนี้ยิ่งตอกย้ำให้เห็นว่าอำนาจจาก กฎหมาย ศาสนา พิธีกรรม ประเพณี ความเชื่อ เป็นตัวกวดสถานภาพและภาพลักษณ์ของสตรีต่ำต้อยมากขึ้น

ข้อมูลจากเว็บไซต์ของ ศิลปินตรา ได้นำเสนอบทความสตรีนิยมในสกุลความคิดสายต่าง ๆ อ้างอิงจากบทความของ วารุณี ภูริสินสิทธิ์ ในหัวข้อ ความเป็นเพศคืออะไร กล่าวไว้ว่า ผู้หญิง (ในวัฒนธรรมไทย) ต้องเป็นคนเรียบร้อย ไม่พูดเสียงดัง ไม่สบถ ในขณะที่ผู้ชายไม่ถูกคาดหวังให้เป็นเช่นนั้น หรือภรรยาต้องเชื่อฟังสามี สามีต้องเป็นผู้นำในครอบครัว หรือผู้หญิงต้องให้ความสำคัญกับหน้าที่ของภรรยาและแม่มากกว่าการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ในขณะที่ผู้ชายต้องทำงานเพื่อประสบความสำเร็จซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด หรือผู้ชายต้องเป็นผู้เกี่ยวพาราสิ ถ้าผู้หญิงคนใดเป็นผู้เกี่ยวพาราสิผู้ชายก่อนผู้หญิงคนนั้นจะถูกดำเนินจากสังคม (อ้างอิงใน ศิลปินตรา, 2553)

ข้อสรุปสถานภาพและบทบาทที่แท้จริงของสตรีในยุคสมัยอดีตโดยผ่านข้อมูลอ้างอิงและทัศนคติของข้าพเจ้าดังนี้

1. อำนาจจากกฎหมาย ศาสนา พิธีกรรม ประเพณี ความเชื่อ และไม่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนทำให้สถานภาพและบทบาทต่ำต้อยกว่าผู้ชาย

2. การทำนา สวนผัก ปศุสัตว์ ทอผ้า ทำงานในบ้าน และให้การบำเรอผู้ชายคือ บทบาทของสตรีในยุคสมัยอดีตซึ่งทำให้คุณค่าในตัวสตรีหมดไปและสังคมในยุคสมัยอดีตให้การยอมรับบทบาทหน้าที่ของผู้ชายมากกว่า

3. สตรีที่มีพฤติกรรมโลดโผน พุดจาโววาย จะเป็นที่ติฉินนินทาจากสังคมอาจล่วงไปถึงการอบรมสั่งสอนจากบิดามารดาของสตรีผู้นั้น

4. การจำกัดอิสรภาพของสตรีในยุคสมัยอดีตกลายเป็นการเปิดรับฟังความเห็นเพียงด้านเดียวเท่านั้น จึงทำให้การแบ่งแยกระหว่างเพศสภาพและบทบาท สถานภาพมีความชัดเจนยากแก่การเปลี่ยนแปลง

จนกระทั่งมาถึงยุคสมัยปัจจุบัน เหตุใดสตรีนั้นจึงได้มีบทบาทที่แตกต่างอย่างมากหากเทียบกับในอดีต อะไรเป็นตัวช่วยให้สตรีแสดงความสามารถของตนต่อสาธารณะได้ ข้าพเจ้าสืบค้นข้อมูลและเหตุผลต่าง ๆ รวมถึงตัวอย่างบทบาทของสตรีที่สร้างความสำคัญให้กับสังคมในปัจจุบันไว้ดังนี้

2. สถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคมไทยสมัยปัจจุบัน

สตรีในยุคปัจจุบันมีความสามารถที่เท่าเทียมหรือมากกว่าผู้ชายหลายคนมีบทบาทหน้าที่หารายได้จุนเจือครอบครัวพร้อมทั้งดูแลความเรียบร้อยทุกอย่างภายในบ้านในเวลาเดียวกัน สตรีมีสิทธิมีเสียงและบทบาททางการเมือง สามารถกล่าวหรือนำเสนอข้อคิดเห็นของตนได้ในพื้นที่สาธารณะได้ เป็นผู้กำหนดควบคุมทิศทางสถานภาพของครอบครัวตนเองอย่างเช่นที่ผู้ชายเคยเป็นผู้กำหนดแต่เพียงฝ่ายเดียวอย่างในอดีต แสดงว่าสังคมในยุคสมัยใหม่เปิดกว้างมากขึ้นและยอมรับความสามารถของสตรีที่เคยเชื่อว่าเป็นเพศที่อ่อนแอและเหมาะสมกับงานครัวเรือนมากกว่า

ในปัจจุบันนี้สตรีสามารถเรียกร้องสิทธิความต้องการของตนเองให้เกิดความเท่าเทียมและมองเห็นคุณค่าในตัวเช่นเดียวกับผู้ชายเพื่อการยอมรับจากสังคม จึงเกิดเป็นคำว่า “สิทธิสตรี” เพื่อให้การช่วยเหลือสตรีที่ได้รับผลกระทบจากการกดขี่และการเลือกปฏิบัติในสังคมต่าง ๆ

คำว่า “สิทธิสตรี คือ สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า สตรีก็มีสิทธิความเป็นมนุษย์ที่ไม่แตกต่างกับผู้ชาย ในความหมายถึงสิทธิที่มีติดตัวมาตั้งแต่เกิด เริ่มต้นตั้งแต่สิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ โดยที่ไม่มีใครจะมีอำนาจเหนือมาทำลายชีวิตของเราได้, สิทธิบนเนื้อตัวร่างกายของเราเอง, สิทธิในการพูด, สิทธิในการเดินทาง, สิทธิในการรับบริการจากรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การรักษาพยาบาล และอื่น ๆ โดยต้องอยู่ภายใต้กฏกติกา หรือการบังคับใช้กฎหมาย เหมือนเช่นเดียวกัน ที่สำคัญเป็นการใช้สิทธิอย่างเป็นมนุษย์ของตน ภายใต้อุปสรรคว่าจะไม่ไปละเมิดสิทธิของคนอื่น ๆ ในสังคม (ฮ้วน อารีวรรณ, 2553) และในประเทศไทยได้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับลงวันที่ 6 เมษายน พุทธศักราช 2560 หมวดที่ 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 27 ว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” (ราชกิจจานุเบกษา, 2560)

จากบทความแนวคิดสตรีนิยมในสกุลความคิดต่าง ๆ ของ วารุณี ภูริสินสิทธิ์ กล่าวว่า ในช่วงประมาณสองร้อยปีที่ผ่านมา สังคมของมนุษย์ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ การก่อเกิดและการยอมรับในเรื่องสิทธิมนุษยชน การให้ความสำคัญกับความเป็นประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงการผลิตแบบเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ได้ทำให้ผู้หญิงส่วนหนึ่งได้รับโอกาสการศึกษาเช่นเดียวกับผู้ชาย ผู้หญิงได้ทำงานนอกบ้านมากขึ้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดการตั้งคำถามต่อความเชื่อเดิม ๆ ที่เสนอว่าผู้หญิงมีสถานะที่ด้อยกว่าชาย และความแตกต่างของผู้หญิงและผู้ชายเป็นเรื่องตามธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ รวมทั้งการพยายามหาคำตอบว่าทำไมความเชื่อเช่นนี้เกิดขึ้นและดำรงอยู่ได้มาเป็นเวลานาน การเกิดการตั้งคำถาม การหาคำอธิบาย และการเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อเปลี่ยนแปลงความเชื่อตลอดจนสภาพแห่งความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศนี้ ได้มีการเรียกรวม ๆ ว่าสตรีนิยม (Feminism) (อ้างอิงใน ศิลาจันทรา, 2553)

วารุณี ภูริสินสิทธิ์ ได้แบ่งกรอบแนวคิดทางทฤษฎีของสตรีนิยมหรือ “Feminism” เป็นสามช่วงหลัก ๆ ดังนี้

คลื่นลูกที่หนึ่ง (ช่วงศตวรรษที่ 18-19 ถึงประมาณต้นศตวรรษที่ 20) ให้ความสำคัญกับความมีเหตุผลที่ผู้ชายมีแต่ผู้หญิงไม่มี การเรียกร้องสิทธิความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ความมีอิสระของหญิงชนชั้นกลางและชนชั้นสูง การยอมรับในการแบ่งโลกสาธารณะและโลกส่วนตัว และการเรียกร้องให้ผู้หญิงทำงานนอกบ้าน

คลื่นลูกที่สอง (เริ่มศตวรรษ 1960-1980) เรียกร้องให้มีความเท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย และเพื่อหาหนทางอธิบายถึงสาเหตุความเป็นรองของผู้หญิงและแนวทางในการกำจัดความเป็นรอง เกิดเป็นแนวคิดสตรีนิยมหลายสาย อาทิ แนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม สตรีนิยมสายมาร์กซิสต์ สตรีนิยมสายสังคมนิยม สตรีนิยมสายถอนรากถอนโคน และสตรีนิยมสายจิตวิเคราะห์

คลื่นลูกที่สาม (ช่วงปลายทศวรรษ 1980 จนถึงปัจจุบัน) ได้รับอิทธิพลจากกระแส “หลังสมัยนิยม” เกิดการตั้งคำถามต่อข้อเสนอของแนวคิดที่สตรีนิยมสายต่าง ๆ แนวคิดช่วงนี้ให้ความสำคัญในเรื่องของร่างกาย โดยมองว่าร่างกายที่แตกต่างกันทำให้มีประสบการณ์แตกต่างกันปฏิเสธการแบ่งแยกระหว่างเพศทางชีวะ และเพศทางสังคม รวมทั้งให้ความสนใจในความเฉพาะเจาะจง ความหลากหลาย และความแตกต่างของผู้หญิง ความขัดแย้งทางอัตลักษณ์และสถานะความเป็น “ผู้อื่น” (อ้างอิงใน ทัดจันทร์ เกตุสิงสร้อย, 2544)

จากข้อมูลข้างต้นกลุ่มสตรีนิยมหรือ “Feminism” มีความพยายามพิสูจน์และนำเสนอแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เน้นหนักไปที่ความเท่าเทียมของสตรีและผู้ชาย ความสามารถส่วนบุคคลที่ไม่ว่าหญิงหรือชายสามารถทำได้เหมือนกัน แนวคิดทฤษฎีจากกลุ่มสตรีนิยม “Feminism” ถือเป็นรากฐานที่แน่นหนาทำให้สตรีในสังคมปัจจุบัน สามารถแสดงออกทางด้านพฤติกรรมได้อิสระมากขึ้น

เมื่อสังคมยุคปัจจุบันเปิดกว้างบทบาทของผู้หญิงไทยนี้จึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้นและแตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล ข้าพเจ้าจึงนำตัวอย่างจากทั้งประสบการณ์ตรงและจากเอกสารข้อมูลอ้างอิงดังต่อไปนี้

บทบาทการเป็นครูผู้สอน

บทบาทการเป็นครูผู้สอนของสตรีนั้น จากประสบการณ์ตรงในการเก็บข้อมูลการทำวิจัยครั้งนี้คือ สตรีได้แสดงออกถึงความตั้งใจจริงในการถ่ายทอดความรู้ให้ลูกศิษย์ทั้งหลาย เพื่อให้ศิษย์ของตนเกิดการเรียนและเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนถือเป็นบทบาทสำคัญ อย่างมากต่อประเทศชาติในสังคมยุคสมัยปัจจุบัน

บทบาทการเป็นผู้นำชุมชน

วิยุทธ์ จรัสพันธ์. (มปป.) บทบาทและกลยุทธ์ในการพัฒนาชนบทของผู้นำสตรี พบว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านสตรีส่วนใหญ่สามารถดำเนินการในตำแหน่งกำนัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังใช้กลยุทธ์ที่แสดงให้เห็นว่า สตรีผู้นำเหล่านี้สามารถปฏิบัติงานจนประสบผลสำเร็จได้ดีในทุกสถานการณ์ วิธีการทำงานกับชุมชนส่วนใหญ่จะใช้หลักการวางแผน โดยจัดลำดับความสำคัญและจำเป็นของกิจกรรมการพัฒนา มีการประชุมหรือปรึกษาหารือกันจากทรัพยากรบุคคลทั้งในและนอกชุมชนและประสานงานกับหน่วยงานราชการ – เอกชน รวมทั้งการใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการสร้างศรัทธาและแรงจูงใจให้ชาวบ้านมาร่วมมือ สำหรับรูปแบบการพัฒนามีทั้ง โครงการพัฒนาด้านจิตใจ พัฒนาสังคม การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนา ได้แก่ แหล่งน้ำ ถนน เป็นต้น (อ้างอิงใน มณฑิพย์ เทพวารินทรามาศ, 2551)

บทบาทการมีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน

สตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ โดยมีส่วนร่วมของกำลังแรงงาน สูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในระบบและนอกระบบ แต่สตรียังถูกจำกัดโอกาสในการจ้างงานและอาชีพ ซึ่งจะต้อง มีนโยบายการส่งเสริมเศรษฐกิจและความเป็นอิสระของสตรี การเข้าถึงการจ้างงานและมีสภาพการ ทำงานที่เหมาะสม รวมทั้งการทำให้สตรีสามารถเข้าถึงทรัพยากร การจ้างงาน การตลาดและการค้าได้ อย่างเสมอภาค ตลอดจนการจัดการแบ่งแยกอาชีพ และการจัดการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานทุก รูปแบบ การส่งเสริมการประสานความรับผิดชอบในครอบครัวให้สอดคล้องกับการทำงานของสตรีที่มี บทบาทต่อระบบด้านเศรษฐกิจ (อ้างอิงใน มณฑิพย์ เทพวารินทรามาส, 2551)

บทบาทของสตรีที่กล่าวมาแสดงถึงคุณภาพและความสามารถของสตรีในด้านต่าง ๆ แต่ยังคง มีปัญหาเรื่องการเลือกปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมระหว่างสตรีกับผู้ชายปะปนอยู่ตามหน่วยและองค์กรอีกหลาย แห่ง เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาประเทศไทยจึงเข้าร่วมเป็นภาคีสถิติสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนของ สหประชาชาติ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2528 และมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2528 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขจัดพฤติกรรม การเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ รวมทั้งการประกันความเท่าเทียมของสิทธิระหว่างสตรีและผู้ชายที่จะ ได้รับจากรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2551)

ข้อสรุปสถานภาพและบทบาทที่แท้จริงของสตรีในยุคสมัยอดีตโดยผ่านข้อมูลอ้างอิงและ ทักษณคดีของข้าพเจ้าดังนี้

1. สตรีมีสถานภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีกลุ่ม สิทธิสตรี เกิดขึ้นเพื่อให้การ ช่วยเหลือเรียกร้องความเท่าเทียมระหว่างสตรีและผู้ชายในสังคม
2. สตรีมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในสังคม การหารายได้ผู้ครอบครัวจากงานประจำเช่น ใน ส่วนของตลาดแรงงาน ด้านการบริหาร ด้านการศึกษา
3. มีการประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับลงวันที่ 6 เมษายน พุทธศักราช 2560 หมวดที่ 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 27 และเข้าร่วมเป็นภาคีสถิติสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน ของสหประชาชาติ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2528 และมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2528
4. การมีหลักข้อกฎหมายที่ช่วยป้องกันการหลั่งมล่ำหรือละเมิดสิทธิในสตรี ช่วยให้สตรี สามารถแสดงความสามารถของตนเองได้เต็มทีจนกระทั่งสังคมยอมรับ ถือเรื่องดีเพื่อให้สังคมได้มี บุคลากรที่มีคุณภาพและไม่เกิดการแบ่งแยกเรื่องเพศสภาพมากขึ้น

3. สรุปข้อแตกต่างระหว่างสตรีทั้งสองยุคสมัย

หลังจากข้าพเจ้านำเสนอบทบาทและสถานภาพโดยจัดเรียงลำดับและแบ่งสตรีในสังคมไทยออกเป็นสองยุคสมัยนั้นคือ อดีต และปัจจุบัน ทำให้เห็นถึงข้อแตกต่างอย่างชัดเจนดังนี้

1. ข้อแตกต่างด้านอิสรภาพแต่กำเนิด
2. ข้อแตกต่างด้านการคุ้มครองจากกฎหมาย
3. ข้อแตกต่างด้านสถานภาพและบทบาทหน้าที่ในสังคม
4. ข้อแตกต่างด้านโอกาสการได้รับการศึกษา
5. ข้อแตกต่างด้านการให้ความยอมรับจากสังคม

4. บทบาทผู้นำครอบครัวของสตรีในสมัยอดีตและปัจจุบัน

บทบาทผู้นำครอบครัวของสตรีถือเป็นบทบาทสำคัญและปัจจัยหลาย ๆ อย่างมีส่วนช่วยผลักดันให้สตรีแสดงความสามารถที่สำคัญนี้ออกมา ข้าพเจ้าได้สืบค้นข้อมูลกระทั่งค้นพบตัวอย่างพฤติกรรมทั้งที่ตรงตามต้องการและใกล้เคียงจากสตรีในสมัยอดีตและลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากบุคคลใกล้ชิด เพื่อนำเสนอเหตุการณ์และปัจจัยสำคัญของแต่ละคนไว้ดังต่อไปนี้

4.1. สมเด็จพระสุริโยทัย พระวีรกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา

พระวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยเกิดขึ้นในปี 2092/1549 ปีแรกของการครองราชย์ของพระมหาจักรพรรดิ พระเจ้าตะเบ็งชเวตี้กษัตริย์พม่าได้ยกทัพเข้ามาตีกรุงศรีอยุธยา เข้ามาทางด้านเจดีย์สามองค์ ที่จังหวัดกาญจนบุรี สมเด็จพระสุริโยทัยได้ตามเสด็จออกไปโดยแต่งกายเป็นชาย (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2560) โดยประดับองค์เป็นพระมหาอุปราช ทรงเครื่องสำหรับราชชนรงค์ เสด็จทรงช้างพลายทรงสุริยกษัตริย์ สูง 6 สอกเป็นพระคชาธาร ประดับคชาลึงการณเครื่องมั้นมีกลางช้างและควาญ (รวิ สิริอิสสระนันท์. (บรรณาธิการ), 2553) ต่อมากองทัพกรุงศรีอยุธยาก็ได้เข้าปะทะกับกองทัพฝ่ายพม่า ซึ่งมีพระเจ้าแปรเป็นทัพหน้านำทหารเข้าฟาดฟันหวังเอาชัยชนะให้ได้ พระมหาจักรพรรดิและพระเจ้าแปร ไล่ช้างเข้าหากันทำยุทธหัตถี ช้างพระที่นั่งสมเด็จพระมหาจักรพรรดิเกิดเสียที่แก่ช้างพระเจ้าแปร สมเด็จพระสุริโยทัยเกรงว่าพระสวามีจะได้รับอันตราย จึงไล่ช้างเข้าสกัดพระเจ้าแปรไว้ ขณะเดียวกันพระเจ้าแปรจึงใช้พระแสงของ้าวฟันลงที่สมเด็จพระสุริโยทัย เพราะเห็นสำคัญว่าเป็นชาย ทำให้สมเด็จพระสุริโยทัยสิ้นพระชนม์บนคอช้างทรงในทันที (ลำจุล ฮวบเจริญ, 2550) หลังเหตุการณ์สงบลง สมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้เชิญพระศพสมเด็จพระสุริโยทัย ไปประดิษฐานที่สวนหลวงและพระราชทานเพลิงศพ แล้วจึงสร้างพระอารามตรงพระเมรุ โดยมีเจดีย์ใหญ่เรียกว่า “วัดหลวงสบสวรรค์” (พรรณี เกษกมล, 2553)

จากการสืบค้นข้อมูลสามารถสรุปจุดเด่นและสิ่งที่น่าสนใจได้ดังนี้

1. ความกล้าหาญในการตัดสินใจเข้าร่วมสงครามแสดงความสามารถในด้านการต่อสู้ปกป้องพระสวามี ปกป้องบ้านเมือง
2. มีพระทัยที่เด็ดเดี่ยว ไซช้างพระที่นั่งเข้าสกัดพระเจ้าแปรเมื่อพระองค์ทรงเห็นช้างพระที่นั่งสมเด็จพระมหาจักรพรรดิเสียที
3. แสดงน้ำพระทัยในการเสียสละพระชนม์ชีพเข้ารับคมอาวุธของพระเจ้าแปร แทนพระมหาจักรพรรดิ
4. ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันคือ สภาพแวดล้อม เพื่อความปลอดภัย เพื่อการอยู่รอด

พระวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยในบันทึกพงศาวดารไทยรบพม่า นั้น มีความขัดแย้งต่อค่านิยมในสังคมสมัยอดีตโดยสตรีที่ดีจะต้องเรียนร้อย ไม่โลดโผน ไม่โวยวาย แต่พระองค์นั้นก้าวข้ามข้อจำกัดเหล่านี้ด้วยเหตุผลเพื่อปกป้องบ้านและได้รับการยอมรับ ยกย่องเชิดชูจากผู้คนไปทั่วแว่นแคว้นต่าง ๆ

4.1.1 ภาพประกอบเนื้อหาสมเด็จพระสุริโยทัย

ภาพที่ 2 ภาพบันทึกจากการแสดง แสง สี เสียง ขณะสมเด็จพระสุริโยทัยทรงเข้าปะทะกับพระเจ้าแปร (pich888.multiply.com, 2552)

ภาพที่ 3 ภาพบันทึกจากการแสดง แสง สี เสียง สมเด็จพระสุริโยทัยสละพระชนม์ชีพเพื่อปกป้องพระมหาจักรพรรดิจากเสียที่ต่อข้าศึก (pich888.multiply.com, 2552)

4.2. ท้าวเทพกระษัตรี – ท้าวศรีสุนทร

เหตุการณ์สำคัญในศึกด้าน ขัณฑ์ทัพพม่าบนเขตพื้นที่เมืองกลางทางตอนใต้ของสยาม มีการบันทึกว่า เกิดเหตุการณ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2328 กองทัพพม่านำโดย มิเมงยี เมงซ่อง กยอ เป็นแม่ทัพ เคลื่อนขบวนมาทั้งทางบกและทางน้ำตรงเข้าหัวเมืองปักษ์ใต้ สามารถยึดครองเมืองกระบุรี ระนอง ชุมพร ไชยา นครศรีธรรมราช เมืองตะกั่วทุ่ง เมืองตะกั่วป่า และเตรียมกำลังเข้าตีเมืองกลางเป็นลำดับต่อไป แต่กลับถูกคุณหญิงจันและคุณหญิงมุกพร้อมด้วยชาวบ้านเมืองกลางขับไล่พ้นไปได้เสียก่อน (อาทร จันทวิมล ดร., 2546) รายละเอียดความสำคัญของวีรกรรมคุณหญิงจันและคุณหญิงมุกโดยย่อจากการสืบค้นข้อมูลดังนี้ ก่อนที่กองทัพพม่าจะเข้าโจมตีเมืองกลาง พระยาถลางพิมล (จัน) ได้ถึงแก่อนิจกรรมจากพิษบาดแผล ผลจากการเข้าปะทะกันระหว่าง พระยาพิมล (จัน) กับเจ้าพระยาสุราราชนิกุล และทหารกรุง จึงทำให้คุณหญิงจันซึ่งเป็นภรรยาก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำเป็นแม่ทัพหญิงและตัดสินใจเข้าต่อสู้กับกองทัพพม่า ด้วยความที่ท่านเป็นลูกสาวผู้สร้างเมืองกลางและมีสามีเป็นเจ้าเมืองกลางคนล่าสุด ที่มีฝีมือทางทหารอันเก่งกาจ จึงทำให้ท่านรู้ทันความคิดอ่านฝ่ายกองทัพพม่า ทำให้สามารถดำเนินการเข้าโจมตีและขับไล่กองทัพพม่าได้สำเร็จ

ภายหลังจบศึกกับพม่าบ้านเมืองเสียดายหนักราษฎรขาดแคลนอาหารจึงขอความช่วยเหลือจากฟรานซิส โลท์ ให้เป็นสื่อกลางขอแบ่งเสบียงอาหารจากไทรบุรี ทางยุโรปได้มีการปฏิบัติอุตสาหกรรม จึงมีความต้องการแร่ดีบุกจำนวนมาก จึงนำเอาแร่ นั้น ไปแลกเปลี่ยนกลับมาเป็น อาหาร อาวุธ ผ้า เพื่อไว้ใช้ป้องกันข้าศึกที่หวังจะเข้ามาบุกรุกในภายหน้า นอกจากนี้แล้วท่านคุณหญิงมุกมีความปรารถนาให้บุตรชายนามว่า พระเพชรคีรี (เทียน) ขึ้นเป็นเจ้าเมืองกลาง จึงขอเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เพื่อขอพระราชทานและได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้บุตรชายพระเพชรคีรีเป็น เจ้าพระยาเพชรคีรี ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองกลางในเวลาต่อมา (สุจิตต์ วงษ์เทศ.(บรรณาธิการและผู้พิมพ์ผู้โฆษณา), 2546)

จากการสืบค้นข้อมูลสามารถสรุปจุดเด่นและสิ่งที่น่าสนใจได้ดังนี้

1. ความกล้าหาญร่วมทำศึกสงครามต่อต้าน ขับไล่อองคตพม่าร่วมกับราษฎรเพื่อปกป้องบ้านเมืองให้รอดพ้นจากการ โจมตีของข้าศึกจนได้รับชัยชนะ
2. แก้ไขปัญหาและบริหารงานราชการแทนสามีที่ถึงแก่อนิจกรรม โดยการขับไล่อองคตพม่า ฟันฟูอาชีพอิให้ราษฎร การทำเหมืองแร่ดีบุก เพื่อนำไปแลกเปลี่ยนเป็นเสบียงอาหาร อาวุธ ผ้า และยุทธปัจจัยอื่น ๆ
3. ฉลาดมีไหวพริบ เข้าใจพื้นที่และธรรมชาติแวดล้อมในเมืองของตน ทำให้คาดการณ์และวางแผนต่อสู้กับกองกำลังข้าศึกได้อย่างยอดเยี่ยมจนได้รับชนะ และเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เพื่อทูลขอให้ทรง โปรดเกล้าฯ ให้บุตรชายพระเพชรคีรีเป็น เจ้าพระยาเพชรคีรี ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองกลาง
4. เสียสละเอาชีวิตเข้าเสี่ยงเพื่อความเป็นอยู่ของราษฎรร่วมสู้รบกับเหล่าวีรชนผู้กล้าแห่งเมืองกลาง
5. ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันคือ สภาพแวดล้อม สามีถึงแก่กรรม ความปลอดภัย คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วีรกรรมที่สำคัญของท่านทั้งสองนั้น แตกต่างจากสตรีในยุคสมัยเดียวกันอย่างชัดเจน ซึ่งสถานภาพของสตรีในยุคสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นจะต้องอยู่ภายใต้การปกป้องของผู้ชายเพราะ สตรีคือสมบัติของผู้ชายเช่น พ่อหากยังไม่แต่งงานและหากแต่งงานแล้วจึงจะกลายเป็นของสามี ข้อจำกัดนี้ได้ถูกทำลายลงและเป็นการแสดงถึงความสามารถของสตรีในยุคสมัยอดีตที่เคยเข้าใจว่ามีเพียงแค่ผู้ชายเท่านั้นที่สามารถทำได้

4.2.1 ภาพประกอบเนื้อหาท้าวเทพกระษัตรี – ท้าวศรีสุนทร

บันทึกภาพถ่ายละครอิงประวัติศาสตร์ประกอบแสงสีเสียงในจังหวัดภูเก็ตเพื่อเทิดเกียรติท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรและวีรชนชาวถลางคราศึกถลาง พ.ศ.2328 บทประพันธ์ของรพีพร พิศมัย วิไลศักดิ์ แสดงเป็นท้าวเทพกระษัตรี ช่วงหลังให้สุพรรณษา เนื่องกริมย์แสดงเป็นท้าวเทพกระษัตรี จัดแสดงขึ้นเป็นละครในปี พ.ศ.2554 ดังต่อไปนี้ (ปานิศรา ชูผล, 2554)

ภาพที่ 4 บันทึกภาพถ่ายละครอิงประวัติศาสตร์ประกอบแสงสีเสียงในจังหวัดภูเก็ตเพื่อเทิดเกียรติท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรและวีรชนชาวถลางคราศึกถลาง พ.ศ.2328 บทประพันธ์ของรพีพร

ภาพที่ 5 บันทึกภาพถ่ายละครอิงประวัติศาสตร์ประกอบแสงสีเสียงในจังหวัดภูเก็ตเพื่อเทิดเกียรติท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทรและวีรชนชาวถลางคราศึกถลาง พ.ศ.2328 บทประพันธ์ของรพีพร

ลำดับต่อไปคือข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนามสัมภาษณ์สตรีที่มีบทบาทเป็นผู้นำครอบครัวในสมัยปัจจุบันมีสองท่านด้วยกันคือ คุณป้าเอมอร ใจแก้ว และคุณป้าสุวรรณา ทองชุม เพื่อสืบค้นประวัติความเป็นมาและเหตุปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ท่านทั้งสองก้าวขึ้นมาเป็นหัวหน้าครอบครัว

4.3. คุณป้าเอมอร ใจแก้ว

ภาพที่ 6 คุณป้าเอมอร ใจแก้ว

ในช่วงวัยเด็ก – เริ่มเข้าเรียน

คุณป้าเอมอร ใจแก้ว เกิดวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2482 เป็นลูกลำดับที่ 1 จากลูกทั้งหมด 8 ของ ช่วงวัยเด็กคุณป้าช่วยงานในบ้านทุกอย่างเช่น ตักน้ำ หาบน้ำ จุดไฟนึ่งข้าว ทำความสะอาดบ้านซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันของท่าน ระยะต่อท่านเริ่มหารายได้เสริมด้วยการเก็บพืชผักสวนครัวที่ท่านและมารดาช่วยกันปลูกไปขายตอนหลังเลิกเรียนเช่น ข่า หอมกสด เป็นต้น

ช่วงอายุ 16 - 18 ปี

งานบ้านแบ่งให้น้องสาวและน้องชายช่วยกันดูแลส่วนตัวท่านก็รับผิดชอบหน้าที่ค้าขายเพื่อเป็นรายเสริมให้ครอบครัว เช่น ขนมันจิ้น หมี่กะทิ ของหวาน ก๋วยเตี๋ยว ก๋วยแฉก ขนมันฝักบัว

คำสอนจากบิดามารดา

- มีสัมมาคารวะ ช่วยเหลือผู้อื่น, มีเมตตา, เก็บเงิน, สร้างฐานะตนเองให้มั่นคง, อย่าอาศัยคนอื่น ถ้าเขาไม่ให้อาศัยเดียวจะเกลียดชังกัน, จงเป็นคนดี ทำดี จิตใจดี, ที่ผิดช่วยเตือนตบ ที่ชอบช่วยยกยอ, อย่าหวังของรักของมิตร

ด้านสังคม

ท่านได้รับการอบรมจากมารดาให้หมั่นไปเยี่ยมญาติพี่น้องของตนเองเป็นประจำและควรมีสินน้ำใจเล็กน้อยไปฝากด้วยเสมอ

ช่วงอายุ 18 - 22 ปี

ท่านได้เป็นนักเรียนทุนของกระทรวงศึกษาฯ ป่าสอบติด 1 ใน 30 คนเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู(มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลฯ) ประจำปี พ.ศ. 2500 และจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2502 หลังจากนั้นไม่นานท่านได้เข้าพิธีสมรส

คำสอนจากบิดามารดา

- ให้อู้จักรักษาวลสงวนตัว
- ให้อู้จักเป็นคนมีความคิด
- คิดดีทำดี

ด้านสังคม

ส่วนใหญ่เป็นงานด้านวัฒนธรรม ประเพณี เช่น งานบวช, งานแต่งงาน, งานบุญบ้านตามคุ้มบ้านต่าง ๆ งานประจำปี งานขึ้นบ้านใหม่ งานศพ

ช่วงอายุ 22 – 35 ปี

ท่านมีลูกทั้งหมด 4 คนในช่วงเวลาไล่เลี่ยกันและให้ความสำคัญกับการศึกษาสนับสนุนลูกทั้งหมดส่งเรียนจบในระดับปริญญาตรีสามคนส่วนอีกหนึ่งคนเรียนจบในระดับชั้น ป.ว.ช ท่านอบรมสั่งสอนลูก ๆ ด้วยเหตุผลและให้อู้จัก เคารพผู้ใหญ่ เป็นคนดีของสังคม ซึ่งเป็นวิธีการเดียวกับที่ท่านได้รับจากบิดามารดา ท่านคอยดูแลเรื่องอาหาร สุขอนามัยและบริหารค่าใช้จ่ายในครอบครัวทั้งหมดโดยแบ่งเป็น ค่าอาหาร ค่าเล่าเรียนของลูก ค่ารักษาพยาบาล ใ้หารดา และอื่น ๆ

คติประจำใจในการใช้ชีวิต

น้ำเซียวอย่าเอาเรือขวาง

ด้านสังคม

ท่านได้รับเชิญไปร่วมงานสำคัญต่าง ๆ บ่อยครั้งและท่านเป็นคนมีไมตรีต่อผู้อื่น ไม่ถือตัวเข้ากับคนได้ทุกชนชั้น ท่านกล่าวว่า ถ้าเราถือตนแบ่งแยกเขาและเราจะไม่มีผู้ใดคบหา พฤติกรรมทั้งหมดของท่านจึงเป็นเคารพนับถือจากผู้คนในอำเภอเขมราฐ

บทบาทครูผู้สอน

ท่านให้ความสำคัญในการศึกษาอย่างมากและมีเมตตากับลูกศิษย์ทุกคน ท่านสอนหลายชั้นปีได้แก่ ป.5 ป.6 ป.7 ลูกศิษย์ทุกคนจะให้ความเคารพยำเกรงเนื่องจากความเคร่งครัดระเบียบวินัย ท่านกล่าวว่า “เมื่อท่านเดินผ่านห้องเรียนแต่ละห้อง นักเรียนทุกคนจะมีอาการ มิดปานแกวตาย” กล่าวคือ คนแกวหรือคนฉวยนในแถบภาคอีสาน เวลาปฏิบัติงานจะไม่มีพิธีแห่งเหมือนของไทยจะจัดงานกันเจียบ ๆ ดังนั้นหากห้องไหนเจียบสนิทแสดงว่าห้องนั้นป่ากำลังสอนหรืออยู่ใกล้บริเวณนั้น

ปัญหาในครอบครัว

ในช่วงนี้ครอบครัวท่านเกิดปัญหาขึ้นที่ ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับรายได้ที่ไม่พอใช้จึงต้องกู้ยืมเงินจากทางธนาคารหรือจาก ญาติ พี่น้อง

ช่วงอายุ 35 - 50

ท่านบรรจุเข้ารับราชการได้ 15 ปี หน้าที่ต่าง ๆ ในบ้านมีการแจกแจงให้ลูก ๆ ช่วยกันดูแลรับผิดชอบ รายได้ในครอบครัวท่านบริหารจัดการเองเหมือนเดิม รวมถึงเรื่องอาหาร การดูแลสุขอนามัยของสมาชิกในครอบครัว ช่วงเวลาในการทำหน้าที่สอนหนังสือพร้อมทั้งต้องเลี้ยงลูก ๆ ไปด้วยว่า “ลูกคนไหนเข้าโรงเรียนได้แล้วก็ปล่อยให้ไปเรียนตามหน้าที่ของตนเอง คนที่อายุยังน้อยก็เอาไปโรงเรียนด้วย แต่หากยังเด็กมากก็จ้างพี่เลี้ยงให้คอยดูแลที่บ้าน”

ด้านสังคม

ท่านได้รับใบประกาศเกียรติคุณจากทางกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบอย่างแก่ลูกศิษย์ให้ปฏิบัติตาม โดยเฉพาะครูรุ่นใหม่ควรถือเอาท่านเป็นแบบอย่างแก่ตนและได้รับความเคารพนับถือจากผู้คนในอำเภอเขมราฐ

สถานะในครอบครัวและเครือญาติ

ท่านได้รับการเคารพนับถือจากเครือญาติ ด้วยความอาวุโสท่านสามารถให้คำปรึกษาให้กับทุกคนได้เสมอ จึงเป็นที่ยอมรับจากทุกคนและการตัดสินใจเรื่องสำคัญต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของท่านเป็นส่วนใหญ่

ช่วงอายุ 50 – 60 ปี

ท่านใช้รายได้ร่วมกับสามีเป็นทุนสนับสนุนการศึกษาให้หลานทุกคน ต่อมาท่านกู้ยืมเงินเพิ่มเพราะรายรับเริ่มไม่พอกับรายจ่าย การอบรมสั่งสอนยังคงเป็นรูปแบบเดิมคือ การให้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในช่วงระยะนี้ สามีท่านเริ่มไม่แข็งแรงด้วยเพราะมีโรคประจำตัว อาหาร ยา ความสะอาด ท่านดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี

ด้านสังคม

ท่านยังคงได้รับการนับถือจากบุคคลในอำเภอเขมราฐเช่นเดิม ลูกศิษย์ทุกคนที่จบไปบางคนได้เป็น ทหาร ตำรวจ หมอ ครูฯ กลับมาไหว้ เยี่ยมเยียนป่าเสมอในทุก ๆ ปี

ปัญหาในครอบครัว

ลูกชายคนรองและลูกสาวคนเล็กมีลูกไล่เดียวกัน ปีเว้นปี ท่านให้การช่วยเหลือเลี้ยงดูอบรมสั่งและมอบความรู้ไปพร้อมกัน ตอนนั้นพ่อ แม่ของเด็ก ปัญหาด้านรายรับ สามีป่วยด้วยโรคประจำตัว

ชีวิตหลังเกษียณอายุราชการ

ภาระที่ท่านแบกรับอยู่เบาบางลงเมื่อหลายทุกคนสำเร็จการศึกษา ลูกชายคนโตย้ายกลับมาอยู่บ้าน ช่วยท่านดูแลสามี ดูแลบ้าน ช่วยเลี้ยงหลานชายในวัยทารก ท่านยังคงให้การดูแลเอาใจใส่สามีของท่านด้วยความใกล้ชิด อาหารและยารับประทานตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด ปัจจุบันสามีท่านเสียชีวิตลงอย่างสงบเมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2558 ด้วยอาการไตวายเฉียบพลัน ก่อนนี้ไม่นานเท่าไรลูกชายคนกลางของท่านได้เสียชีวิตลงเช่นกัน ในระหว่างพิธีกรรมทางศาสนาทั้งสองท่านไม่แสดงความอ่อนแอ เสียใจให้ลูกหลานรวมถึงญาติพี่น้องทุกคนได้เห็น

ด้านสังคม

ท่านยังคงได้รับการนับถือจากบุคคลในอำเภอเขมราฐอยู่เช่นเดิม ได้รับเชิญไปร่วมงานสำคัญทางศาสนาบ้างตามโอกาสต่าง ๆ ป่าจะได้รับการเชิญให้เข้าร่วมอยู่เป็นประจำ เพื่อนบ้าน ลูกศิษย์ของป่าก็กลับมาเยี่ยมอยู่ไม่ขาด

ปัญหาในครอบครัว

หลานชายของท่านมีลูกในวัยที่ยังไม่เหมาะสมพอ ณ เวลานั้นท่านจึงรับเลี้ยงเองในช่วงระยะหนึ่ง สร้างความผิดหวังให้ท่านเพราะ ท่านต้องการให้หลาน ๆ ทุกคนตั้งใจศึกษา ให้มีหน้าที่การงานที่ดีจนก่อนจะมีครอบครัว

ความคิดเห็นจากสมาชิกในครอบครัวและคนสนิท

สามีและลูกหลานในครอบครัว

บุคลิก เป็นคนที่สมบูรณ์แบบที่สุด ร่างเร็ง อัจฉริยะดี

ความรู้สึกรูมูมิใจมากที่ได้ร่วมใช้ชีวิตด้วยกัน

นิสัย อุดม ขยัน เสียสละ เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ

น้องสาวและน้องชาย

บุคลิก เข้าระเบียบ คล่องแคล่ว

นิสัย โอบอ้อมอารี มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีน้ำใจ อุดม

ความประทับใจ หนักเอาเบาสู๋ กินอยู่ธรรมดาไม่หรูหรา ขยันหารายได้

เรื่องที่ป่าผิดหวัง ปัญหาเรื่องครอบครัว ลูกชายคนรองติดเหล้า ติดยาเสพติด

ความรู้สึกรักและเคารพพี่สาวคนนี้ที่ยอมเสียสละความสบายให้น้อง ๆ

น้องสะใภ้ มารดาข้าพเจ้า

ครั้งแรกที่พบเจอ รู้สึกว่าป้าน่ารัก ตัวเล็ก เคี้ยวหมาก ขุยก่ง

นิสัย ใจดี คล่องแคล่ว ว่องไว ขี้บ่น

ความประทับใจ นิสัยดี บริการผู้อื่นถึงแม้จะเหนื่อยก็ตาม ทำกับข้าวเก่ง

บทบาทการเป็นครู เป็นครูที่เก่ง เครื่องครัว เข้มงวด ขี้บ่น เสียงดัง

ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ เรื่องครอบครัว

ความรู้สึกรักและเคารพเหมือนเป็นพี่สาวแท้ๆ คนหนึ่ง

ข้อคิดเห็นของข้าพเจ้าหลังการสัมภาษณ์

ท่านคือเสาหลักของครอบครัว เป็นคนที่ยอมสละความสบายของตนเองให้กับน้อง ๆ หลังแต่งงานก็เป็นแม่บ้านที่ดีเพื่อสุขอนามัย อาหาร ความเป็นอยู่ของสามีและลูก ๆ ท่านดูแลเอาใจใส่ทุกอย่างพร้อมกับอุทิศตนเองตั้งมั่นถ่ายทอดความรู้ให้แก่ลูกศิษย์ ด้วยความหวังศิษย์ทุกคนจะมีอนาคตที่ดี แม้จะเป็นผู้หญิงตัวเล็กแต่ท่านมีหัวใจดวงใหญ่ สามารถแบกรับภาระทั้งหมดไว้เพียงผู้เดียว บริหารจัดการทุกอย่างเป็นระบบ อีกทั้งสนับสนุนการศึกษาหาความรู้ ท่านแสดงความนอบน้อม เคารพนับถือต่อผู้ใหญ่และให้เกียรติญาติพี่น้องทุกคน สุดท้ายเรื่องน้ำใจที่ท่านมีต่อผู้อื่น ตลอดเวลาที่ข้าพเจ้าอยู่ใกล้ชิดท่าน ท่านมักจะทำอาหารและของว่างเพื่อผู้อื่นที่แวะมาเยี่ยม พุดคุย ทักทายท่านเสมอ

4.3.1 ภาพถ่ายประกอบบทสัมภาษณ์คุณป้าเอมอร ใจแก้ว

ภาพที่ 7 คุณป้าเอมอร ใจแก้ว

ภาพที่ 8 ภาพการเตรียมวัตถุดิบไว้สำหรับอาหารเย็น

ภาพที่ 9 ข้อมูลภาพถ่ายภาระกิจประจำวัน

ภาพที่ 10 ข้อมูลภาพถ่ายภาระกิจประจำวัน

ภาพที่ 11 ข้อมูลภาพถ่ายภาระกิจประจำวัน

ภาพที่ 12 ภาพถ่ายเก็บข้อมูลการเตรียมอาหารสำหรับเด็กมารก

ภาพที่ 13 ภาพถ่ายเก็บข้อมูลระหว่างสัมภาษณ์

ภาพที่ 14 ภาพถ่ายเก็บข้อมูลระหว่างสัมภาษณ์

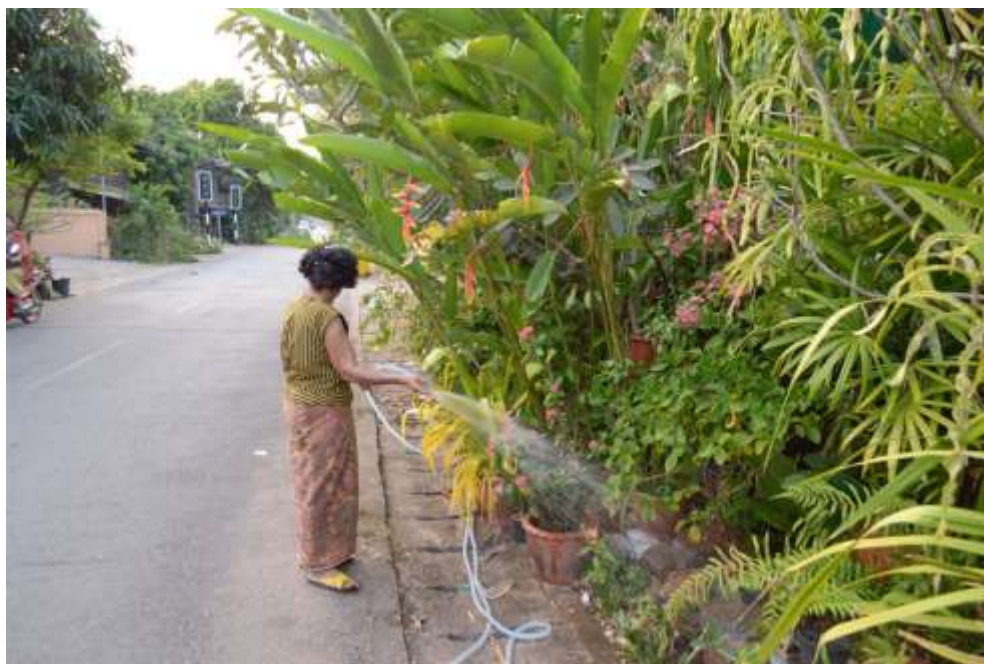
ภาพที่ 15 ข้อมูลภาพถ่ายภาระกิจประจำวัน

ภาพที่ 16 ข้อมูลภาพถ่ายภาระกิจประจำวัน

ภาพที่ 17 ข้อมูลภาพถ่ายภาระกิจประจำวัน

ภาพที่ 18 ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน

ภาพที่ 19 ภาพถ่ายแสดงความอบอุ่นในครอบครัว

ภาพที่ 20 ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน

ภาพที่ 21 ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน

4.4. คุณป้าสุวรรณา ทองชุม

ภาพที่ 22 คุณป้าสุวรรณา ทองชุม

ชีวิตในวัยเด็ก – เริ่มเข้าเรียน

ป้าสุวรรณา ทองชุม เกิดวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2499 ปัจจุบัน อายุ 61ปี สถานภาพ โสด โดยเลือกที่จะไม่สมรส เป็นลูกลำดับที่คนที่ 5 ช่วงอายุวัยเด็กประมาณ 5 ขวบ ท่านมีเพื่อนส่วนใหญ่เป็นผู้ชายทำให้มีนิสัยโลกโชนเช่น ล่าจิ้งจกนำมาขยำกินเพราะว่ามีความเชื่อว่าเป็นยา ปั่นต้นไม้ กระโดดน้ำ ทำชิงช้า เริ่มเข้ารับการศึกษาดอนอายุ 6 ขวบเข้าเรียนชั้นประถมที่โรงเรียนราษฎรศึกษาจนจบการศึกษาในชั้น ป. 7

หน้าที่รับผิดชอบในครอบครัว

ท่านมีหน้าที่จ่ายตลาดร่วมกับมารดาและช่วยทำอาหารให้บิดาและพี่น้องทุกคน ท่านมักคำนวณค่าใช้จ่ายในยามไปตลาดทุกครั้ง งานบ้านอื่น ๆ นอกจากทำกับข้าวท่านรับผิดชอบหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง ท่านยังหารายได้เสริมช่วยบิดามารดาด้วยการ รับล้างถ้วยที่ใช้ทำขนมทุกเช้าก่อนไปโรงเรียน ได้ค่าตอบแทนครั้งละ 1-2 บาท ช่วงเย็นช่วยมารดาขายขนมที่ตลาดเช่น อ้อยควั่น ข้าวเกรียบงา ขนมวง ขนมอติฐง ข้าวหมาก ฯลฯ จบ ป.7

ช่วงอายุ 13 - 21 ปี

เริ่มเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนหนองแขง อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี พ.ศ.2515 พอถึงช่วงฤดูเก็บเกี่ยวป่าจะไปเก็บค่าเช่านากับชาวนาที่มาเช่าที่นา โดยค่าเช่าที่นาก็คือ ข้าวเปลือก 10 ถังต่อ 1 ไร่ นำมาเก็บไว้ที่ยุ้งข้าวรอเวลาราคาข้าวขึ้นจึงเอาออกมาขายและท่านยังคงรับผิดชอบหน้าที่ในบ้านเช่นเดิมคือ ช่วยมารดาทำกับข้าว ล้างจาน ทาบน้ำในหน้าแห้ง ต่อมาในช่วงอายุ 16 ปี ป้าเข้าศึกษาที่วิทยาลัยครูเทพสตรี ในปี พ.ศ. 2516 และจบการศึกษาได้รับใบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.กศ.สูง) ท่านกล่าวว่า “บิดามีภูมของบ้านคือ ทุกเย็นต้องกินข้าวพร้อมกัน เพื่อใช้เวลาในการอบรมและสั่งสอนลูก ๆ เปิดโอกาสให้เล่าถึงปัญหาของตนเอง จะได้ช่วยกันแก้ไขและแนะนำเรื่องการวางตัวในสังคม”

ด้านสังคม

ขณะที่กำลังศึกษาท่านร่วมกิจกรรมเป็นนักกีฬาบาสเกตบอลของวิทยาลัยและเป็นตัวแทนเขต 1 ในปี 2517

คำสอนจากบิดามาร

หมั่นเรียนรู้เพื่อจะได้เป็นคนฉลาดมีสติในการดำเนินชีวิต จงเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต และตั้งใจรับผิดชอบหน้าที่การทำงานของตน

ช่วงอายุ 21 – 25 ปี

ท่านบรรจุเข้ารับราชการที่โรงเรียนดอนพุดวิทยา อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ซึ่งอยู่ไกลจากตัวจังหวัดมาก ช่วงนั้นเพิ่งเริ่มมีไฟฟ้าใช้ในพื้นที่ดังกล่าวเป็นชุมเสื่อ ท่านกล่าวว่า “เสียดังๆ ในตอนนั้นมักจะมาพักการเดินทางที่ อ.ดอนพุด นี้ทั้งหมด” ท่านรับผิดชอบเป็นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย จัดทำโครงการและบริหารบุคคลากรในหมวดวิชา ติดต่อประสานงาน ดูแลครูผู้สอน ต่อมาท่านลาศึกษาและสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีจึงกลับมารับราชการต่อและยังคงเป็นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยตามเดิม ช่วงเวลากลับบ้านท่านก็ยังช่วยมารดาหารายได้ด้วยการขายของในตลาดเช้าเหมือนเดิม

หน้าที่รับผิดชอบ

ท่านรับผิดชอบเรื่องภาษีที่นา ๆ ค่าน้ำ ค่าไฟ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ภายในบ้าน ที่โรงเรียนท่านเป็นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย จัดทำโครงการและบริหารบุคคลากรในหมวด ติดต่อประสานงาน ดูแลครูผู้สอนและบริหารงบประมาณที่ได้รับ

ด้านสังคม

ช่วยเหลือ อาจารย์ จัดสถานที่เพื่อรับเสด็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปี พ.ศ.2523 ทำหน้าที่เป็นประชาสัมพันธ์ของอำเภอคอนฟูต ตอนมีงานเลือกตั้ง เชิญชวนให้ชาวบ้านในอำเภอออกมาใช้สิทธิ

คำสอนจากบิดามาร

หมั่นเรียนรู้เพื่อจะได้เป็นคนฉลาดมีสติในการดำเนินชีวิต จงเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต และตั้งใจรับผิดชอบหน้าที่การทำงานของตน

ช่วงอายุ 30 - 40 ปี

ท่านมีภาระเพิ่มมากขึ้นในปี พ.ศ. 2533 ท่านเอ่ยปากรับหลานเป็นลูกชายของพี่สาวคนที่ 4 มาเลี้ยงดู 2 ปี เนื่องจากต้องการช่วยพี่สาวแบ่งเบาภาระ และยังคงรับราชการที่โรงเรียนคอนฟูตวิทยา ตามเดิม ต่อมาบิดาล้มป่วยท่านพาไปหาหมอทั้งแผนปัจจุบันและแผนโบราณ เรื่องการรักษาพยาบาลป่าเป็นคนจัดการหมดทุกอย่าง ไม่ให้เดือดร้อนไปถึงพี่น้องคนอื่น นานนักบิดาท่านได้เสียชีวิตลงสร้างความโศกเศร้าแก่ลูกหลานทุกคน ท่านแสดงความเข้มแข็งให้ทุกคนเห็นและรับหน้าที่ดูแลมารดาต่อแต่เพียงผู้เดียว จนกระทั่งปัจจุบันพี่สาวคนที่ 4 ย้ายมาช่วยกันดูแลมารดา

คติประจําในการใช้ชีวิต

ท่านกล่าวว่า “เราต้องมีศรัทธา มีอำนาจบารมี และสิ่งที่จะทำให้มีความเข้มแข็งไม่หวั่นเกรงใครก็คือ เงิน ปัจจัยตรงนี้ทำให้การใช้จ่ายเงินทุกบาททุกสตางค์ จะต้องคุ้มค่าและรอบคอบ”

หน้าที่รับผิดชอบ

ดูแลบิดามารดา หน้าที่การสอนที่โรงเรียน เลี้ยงหลาน ค่าใช้จ่ายและงานบ้านทั้งหมด

ด้านสังคม

เป็นประชาสัมพันธ์ของอำเภอ เป็นพิธีกรในงานสำคัญ ๆ ของโรงเรียนและอำเภอ ช่วยเหลืองานประจำอำเภอเช่น เป็นพิธีกรการแข่งขันเรือยาวของจังหวัดสระบุรีและพิธีอัญเชิญถ้วยรางวัลพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ นอกจากนั้นเป็นผู้นำในการกล่าวถวายพระพร ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของวัดท่าราบ

ปัญหาในครอบครัว

หลานชายที่ท่านเลี้ยงเกิดหลงผิดเดินเข้าหาสิ่งอบายมุขสร้างความหนักใจให้ท่านอย่างมากและโดนโกงเงินจนทำให้ต้องขึ้นศาล

คติประใจในการใช้ชีวิต

ดำเนินชีวิตให้ดีที่สุด โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น

ช่วงปัจจุบัน

ท่านเป็นหัวหน้าครอบครัวที่อดเยี่ยมพี่น้องของท่านไว้วางใจให้ท่านเป็นผู้ดูแลมารดา ส่วนความเรียบร้อย งานบ้านทั้งหมดท่านทำเป็นประจำเหมือนเคย งานเอกสารสำคัญ ผลประโยชน์ต่าง ๆ ของครอบครัว ภาษี ค่าใช้จ่ายทุกอย่างท่านดูแลบริหารจัดการทั้งหมดจนสามารถสร้างบ้านหลังใหม่ให้มารดาและตนเองได้

คติประใจในการใช้ชีวิต

ดำเนินชีวิตให้ดีที่สุด โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น

หน้าที่รับผิดชอบ

ดูแลมารดา ทำงานบ้าน ค่าใช้จ่ายในครอบครัว

ด้านสังคม

หลังจากเกษียณอายุราชการงานสังคมส่วนใหญ่คือ งานพิธีมงคล พิธีกรรมทางศาสนา งานเลี้ยงวันสำคัญต่าง ๆ

สิ่งที่ภูมิใจที่สุด

ได้เป็นครูชำนาญการพิเศษ ภูมิใจในสถานะทางสังคมที่มั่นคงของตนและได้รับเลือกให้เป็นครู "หนึ่งแสนครูดี"

ความคิดเห็นจากสมาชิกในครอบครัวและคนสนิท

นิสัย

มีความเป็นผู้นำ พูดจริงทำจริง ไม่ยอมผู้ใด

ความสามารถ

งานบ้านทำเป็นทุกอย่างไม่มีขาดตกบกพร่องใด ๆ สามารถให้คำปรึกษาและหาทางออกให้กับพี่น้องได้เสมอ ดูแลการเงินเสียด่างกายที่นาของแม่ พี่ชาย พี่สาว น้องสาว และของตนเอง ท่านจัดการรับผิดชอบเองทั้งหมด

ความภูมิใจที่มีต่อคุณป้าสุวรรณา ทองชุม

สร้างตนเองจนมั่นคง ทั้งตนเองไม่มีครอบครัว

เรื่องที่ทำให้เสียใจ

หลานชายที่ท่านรับเลี้ยงในวัยทารกทำให้ผิดหวังทำในสิ่งตรงข้ามกับการอบรมสั่งสอนที่ท่านมอบให้

ข้อคิดเห็นจากพี่น้องบางคนในครอบครัว

ข้อคิดเห็นจากพี่สาวคนที่ 1

นิสัย

เชื่อมั่นในตัวเอง พุดตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม โฝงผาง มีความจริงใจ ขยัน รักพี่รักน้อง ชอบแสดงออก กล้าหาญ ปากร้ายใจดี ชอบทำกับข้าว

หน้าที่ในบ้าน

ช่วยงานบ้าน ดูแลค่าใช้จ่ายของครอบครัว

เหตุการณ์ที่ประทับใจ

ดูแลพ่อแม่ได้อย่างดีทำให้พี่น้องทุกคนสบายใจ เมื่อพี่น้อง ลูกหลานคนไหนลำบากเดือดร้อน ท่านจะออกตัวช่วยเหลือก่อนเสมอ ถ้าเป็นพี่น้องให้ได้หมดไม่เกี่ยง

จุดเด่น

คล่องแคล่วว่องไว ตัดสินใจเด็ดขาด ทำอาหารเก่ง เป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูง ให้คำปรึกษากับญาติพี่น้องได้ทุกเรื่อง

ข้อคิดเห็นจากพี่สาวคนที่ 2

นิสัย

จัดจ้าน เชื่อมั่นในตัวเอง มีความจริงใจ เด็ดเดี่ยว

หน้าที่ในบ้าน

ดูแลทุกอย่าง เช่น ซื้อขายทีนา ค่าใช้จ่าย

เหตุการณ์ที่ประทับใจ

ให้การช่วยเหลือเลี้ยงลูกชายคนเล็กของตนโดยไม่ลัง สามารถให้คำปรึกษาที่ดีเสมอ เป็นคนที่เชื่อใจได้ตลอดเวลา

จุดเด่น

เชื่อมั่นในตัวเอง มีความจริงใจ คล่องแคล่วว่องไว ทำอาหารเก่ง

น้องสาวคนสุดท้อง

นิสัย

มีความยุติธรรมกับพี่น้อง ช่วยเหลือพี่น้องทุกคน มีความเป็นผู้นำ

หน้าที่ในบ้าน

ดูแลบิดามารดา จัดการค่าใช้จ่ายทุกอย่างในครอบครัว งานบ้านทุกอย่าง

เหตุการณ์ประทับใจ

การเอื้ออาทร ของเล็กน้อยไม่สนใจและไม่เก็บไปคิด

จุดเด่น

คำไหนคำนั้น มีความเป็นผู้นำ

ข้อคิดเห็นจากหลานคนสนิท

นิสัย

ไม่กลัวอะไร ไม่ง้อใคร ชอบดูแล มีน้ำใจ ให้ความช่วยเหลือได้ทุกเรื่อง

เหตุการณ์ประทับใจ

มีอิทธิพลอย่างมากในการดำเนินชีวิต เป็นแบบอย่างในการพึ่งพาตนเอง

ข้อคิดเห็นของข้าพเจ้าหลังการสัมภาษณ์

คุณป้าสุวรรณาท่านคือผู้นำครอบครัวที่ชัดเจนท่านหนึ่ง มีความยุติธรรม สามารถแยกแยะเรื่องราวความสำคัญได้ดี ตัดสินใจเด็ดขาด ช่วยเหลือญาติพี่น้องทุกคน ท่านรับผิดชอบหน้าที่ของตนโดยไม่บกพร่อง ภาระมากมายท่านสามารถแบกรับไว้ได้เพียงผู้เดียวแสดงถึงจิตใจดวงใหญ่ของท่านที่เต็มเปี่ยมไปด้วยพลังงานและน้ำใจมากมายที่ไม่มีวันหมดและเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตแก่ลูกหลานทุกคน

4.4.1 ภาพถ่ายประกอบบทสัมภาษณ์คุณป้าสุวรรณา ทองชุม

ภาพที่ 23 ภาพสมาชิกครอบครัวคุณป้าสุวรรณา ทองชุม

ภาพประกอบหมายเลข 24 ภาพถ่ายบอกเล่าความสำเร็จในชีวิตของท่าน

ภาพที่ 25 ข้อมูลภาพถ่ายเก็บระหว่างสัมภาษณ์

ภาพที่ 26 ข้อมูลภาพถ่ายเก็บระหว่างสัมภาษณ์

ภาพที่ 27 ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน

ภาพที่ 28 ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน

ภาพที่ 29 ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน

ภาพที่ 30 ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน

ภาพที่ 31 ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน

ภาพที่ 32 ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน

ภาพที่ 33 ข้อมูลภาพถ่ายภารกิจประจำวัน

5. ปัจจัยที่ทำให้สตรีก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำครอบครัวทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ในสมัยอดีตมีปัจจัยดังนี้

1. สภาพแวดล้อม
2. เพื่อการอยู่รอด
3. เพื่อสิทธิประโยชน์
4. บุคคลรอบข้าง

ในสมัยปัจจุบันมีปัจจัยดังนี้

1. การอบรมณ์ปลูกฝัง
2. ได้รับการศึกษา
3. คุณภาพชีวิต
4. บุคคลรอบข้าง
4. มีรายได้

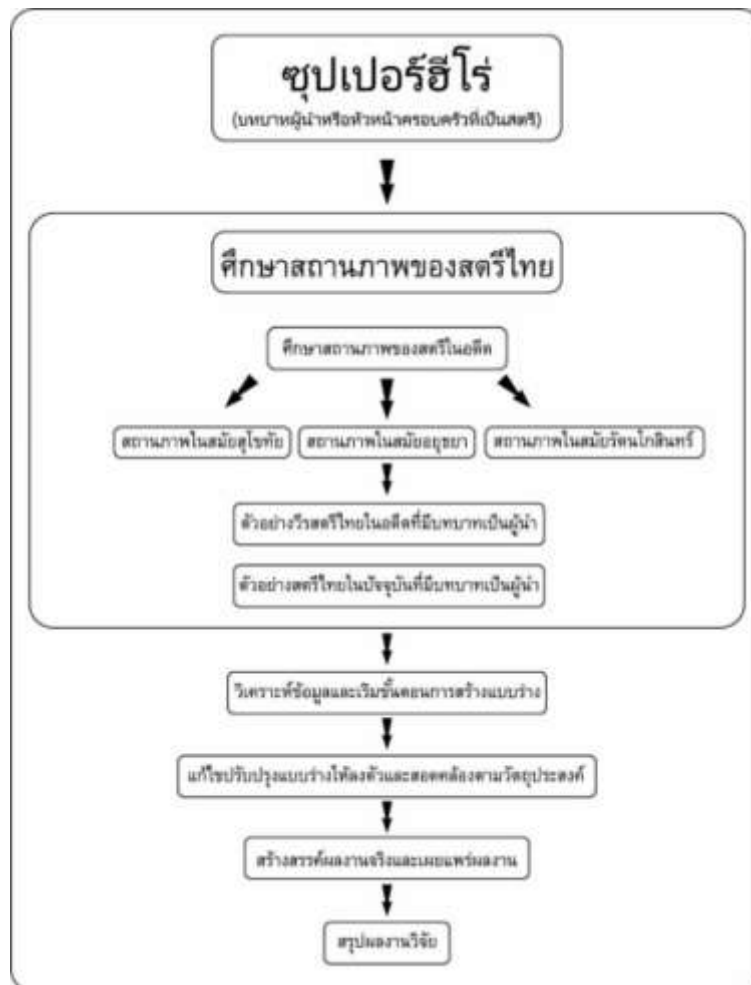
ปัจจัยทั้งหมดคือแรงผลักดันให้บทบาทของสตรีไทยที่เข้าพเจ้าได้นำเสนอเป็นตัวอย่างจากสตรีในสังคมไทยที่ก้าวขึ้นมาเป็นหัวหน้าครอบครัวและพิสูจน์ได้ว่า สตรีสามารถรับผิดชอบบทบาทและสถานภาพความเป็นผู้นำครอบครัวได้เช่นเดียวกับผู้ชาย ในบริบทนี้เข้าพเจ้าจึงขอเชิญคุณกระทำของท่านและให้ความสำคัญเปรียบเทียบเหมือน “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” แม้บางครั้งการกระทำของพวกเขาถูกมองข้ามหรือมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาเช่น แม่ค้าขายของ ในมุมมองภายนอกคือเรื่องปกติการทำมาหากินค้าขายหารายได้กินใช้วันต่อวัน แล้วมีความสำคัญอย่างไร ? แม่ค้าท่านนั้นอาจเป็นเสาหลักดูแลบริหารจัดการทุกให้ครอบครัวเพียงคนเดียว ซึ่งแท้จริงแล้วในความเชื่อควรจะเป็นหน้าที่ของผู้ชายมากกว่า ?

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

เป้าหมายของการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสตรีที่มีบทบาทผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวทั้งในอดีตและปัจจุบัน อีกทั้งเพื่อเป็นการเชิดชูและให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมอันแสดงถึง ความสามารถที่ยิ่งใหญ่ต่อครอบครัว

การวาดเส้นด้วยเทคนิคน้ำหมึกดำบนกระดาษคือ เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบการ์ตูนสองมิติ มีขั้นตอนรายละเอียดแต่พองามเพื่อความน่าสนใจและจัดวางท่วงท่าให้ดูแข็งแรง ทรงพลัง เปรียบเสมือน “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ที่มีพลังความสามารถทำในสิ่งที่มนุษย์ธรรมดาทำไม่ได้ โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารจากการสืบค้นและลงพื้นที่สัมภาษณ์ประสบการณ์จริง พร้อมทั้งเก็บข้อมูลภาพถ่าย วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้และนำไปสู่การออกแบบภาพร่างตามลำดับ

ภาพที่ 34 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร

ข้าพเจ้าเริ่มต้นค้นคว้าข้อมูลเอกสารบนพื้นฐานความสนใจคือ “เหตุใดสตรีในสมัยอดีตที่มีสถานภาพต่ำต่อยกกว่าผู้ชายถึงสามารถสร้างวีรกรรมที่น่าเชิดชูและสิ่งใดคือปัจจัยที่ผลักดันให้สตรีทั้งในอดีตและปัจจุบันสามารถแสดงศักยภาพก้าวขึ้นเป็นผู้นำครอบครัวได้” โดยผ่านการสืบค้นจากข้อมูลเอกสาร เพื่อให้ทราบถึงบทบาทและสถานภาพของสตรีไทยในสังคมสมัยอดีตและปัจจุบันว่าเป็นอย่างไรและแตกต่างกันอย่างไร ลำดับต่อมาคือการนำเสนอตัวอย่างสตรีที่มีบทบาทและสถานภาพเป็นผู้นำครอบครัวทั้งในอดีตและปัจจุบันด้วยวิธีการสืบค้นข้อมูลทางประวัติศาสตร์และลงพื้นที่สัมภาษณ์สตรีที่มีบทบาท สถานภาพและบุคลิกความเป็นผู้นำจากบุคคลในครอบครัวสาเหตุที่ต้องเป็นบุคคลในครอบครัวเพราะ ง่ายต่อการเข้าถึงและง่ายต่อการสอบถามข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว จนสามารถสรุปออกมาเป็นปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้สตรีนั้นก้าวขึ้นเป็นผู้นำครอบครัวอย่างเต็มตัว โดยได้รับการยอมรับจากสมาชิกทุกคน โดยสรุปได้ดังนี้

ในสมัยอดีตมีปัจจัยดังนี้

1. สภาพแวดล้อม
2. เพื่อการอยู่รอด
3. เพื่อสิทธิประโยชน์
4. บุคคลรอบข้าง
5. ไร้ผู้นำ

ในสมัยปัจจุบันมีปัจจัยดังนี้

1. การอบรมณ์ปลูกฝัง
2. ได้รับการศึกษา
3. คุณภาพชีวิตที่ดี
4. บุคคลรอบข้าง
5. มีรายได้

อธิบายคือ ในสมัยอดีต

ปัจจัยที่ 1. สภาพแวดล้อม จากการสืบค้นข้อมูลเอกสารกล่าวถึงสภาพแวดล้อมที่พร้อมเกิดสงครามได้ตลอดเวลา

ปัจจัยที่ 2. เพื่อการอยู่รอด ต่อเนื่องจากปัจจัยที่ 1 หากต้องการรอดชีวิตจากสภาพแวดล้อมที่อันตรายก็ต้องต่อสู้หรือรู้ป้องกันตัวให้เป็น

ปัจจัยที่ 3. สิทธิประโยชน์ ถ้าหากตกเป็นเชลยศึกแล้วสิทธิที่เคยมีก็จะถูกฉีกรอนไป

ปัจจัยที่ 4. บุคคลรอบข้าง ขอมเสียดสละได้แม้กระทั่งชีวิต ความลำบาก ประโยชน์สุขส่วนตนเพื่อ บุคคลรอบข้างพ้นภัยอันตราย

ปัจจัยที่ 5. ไร้ผู้นำ ปัจจัยนี้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับคุณฉันทน์ ในช่วงเวลานั้นมีองคนเก่าคือ พระยาถลางพิมล (ขัน) ได้ถึงแก่อนิจกรรมก่อนเกิดเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์เมืองถลาง จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งมีส่วนผลักดันให้คุณหญิงฉันทน์ก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำในช่วงเวลานั้นแทน

ในปัจจุบัน

ปัจจัยที่ 1. การอบรมปลูกฝัง ให้รู้จักคิดและการใช้เหตุผลในการตัดสินใจปัญหา ให้รู้จักเคารพผู้อื่นและเป็นแบบอย่างแก่บุคคลต่อ ๆ ไปในการกระทำที่ไม่ผิดต่อสังคม

ปัจจัยที่ 2. ได้รับการศึกษา การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตและกำหนดบทบาทสถานภาพของตนเองในสังคม

ปัจจัยที่ 3. คุณภาพชีวิต ของคนในครอบครัวซึ่งนอกจากปัจจัยของที่ 2 คือ อาหาร สุขอนามัย ที่พักอาศัย ทั้งสามอย่างนี้ล้วนเป็นพื้นฐานให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี

ปัจจัยที่ 4. บุคคลรอบข้าง คิรณหาวิถีทางเพื่อนให้บุคคลรอบข้างได้รับประโยชน์จากการกระทำของตนเช่น เสียสละเพื่อความสบายของบิดา มารดา พี่ น้อง ลูก หลาน

ปัจจัยที่ 5. มีรายได้ คือส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่เกิดความมั่นคงและสมาชิกในครอบครัวได้รับสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม

เมื่อนำทั้งสองยุครวมเข้าด้วยกันจะได้ปัจจัยหลัก ๆ คือ

1. การปลูกฝัง
2. สติปัญญา
3. สมาชิกในครอบครัว
4. คุณภาพชีวิตที่ดี

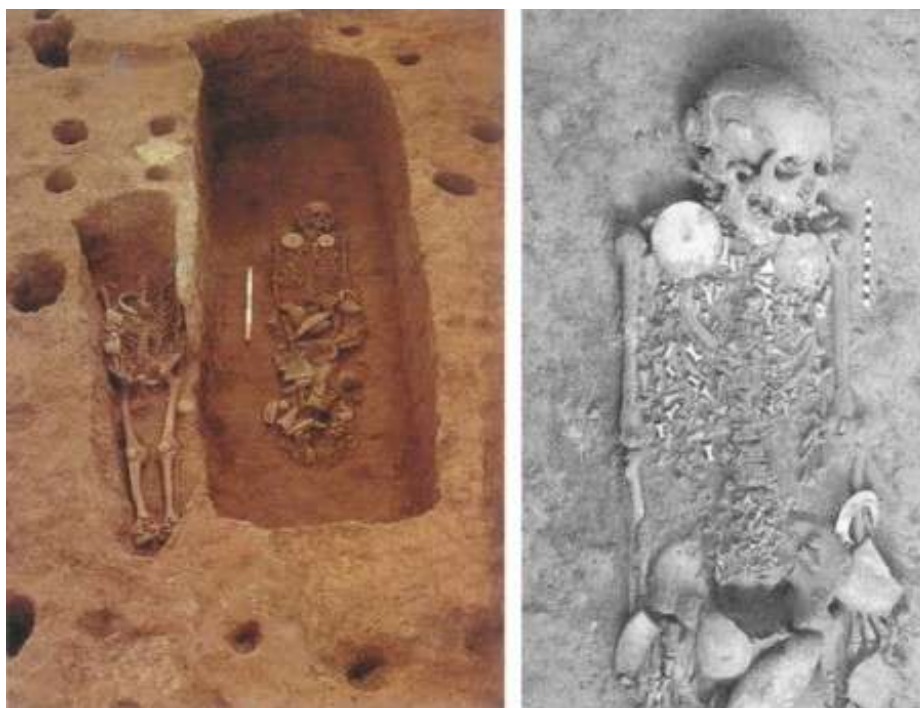
ซึ่งการกระทำและรับผิดชอบหลายอย่างพร้อมกัน โดยคนเพียงคนเดียว ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเปรียบได้ว่าสตรีที่คัดเลือกมานำเสนอนั้นเป็นเหมือนสุดยอด “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” มีพลังพิเศษที่สรรค์สร้างความสุขแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ปกป้องบุคคลที่ตนรักจากสิ่งเลวร้ายและความปรารถนาดี

นอกจากนี้แล้วยังมีข้อมูลสนับสนุนเพิ่มเติมซึ่งกล่าวถึงผู้นำที่แท้จริงในยุคสมัยโบราณในเขตพื้นที่อุษาคเนย์ ซึ่งกล่าวถึงผู้นำที่เป็นสตรี โดยสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลที่ข้าพเจ้าสืบค้นได้บอกเล่าเกี่ยวกับวัฒนธรรมเก่าแก่อายุราวว่าหนึ่งพันปีมาแล้ว บนพื้นที่ประเทศไทย พม่า ลาม กัมพูชา เสียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ดิมอสุดท้ายคือบรูไน สุจิตต์ วงษ์เทศ ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมอุษาคเนย์ไว้ว่า กลุ่มคนอุษาคเนย์นั้นนับถือศาสนาผีเรียกชื่อผีต่างกันตามแต่ส่วนภูมิภาคนั้น ๆ เช่น ลาวเรียก ผีฟ้า หรือผีฟ้าพญาแถน, กัมพูชา

เรียก ผีมด มอญเรียก ผีเม็งเป็นต้น และมีพิธีกรรมเข้าผีหรือทรงผีบรรณพชน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วผีบรรณพชนจะเลือกเข้าหรือลงทรงที่ผู้หญิงมากกว่า จึงทำให้สังคมในสมัยนั้นนับถือยกย่องสตรีให้เป็นหัวหน้าหรือผู้นำ (วงษ์เทศ, วัฒนธรรมร่วมของอาเซียน (อุษาคเนย์), 2556)

ผู้คนในสมัยนั้นมีเครื่องประดับเช่นเดียวกับยุคปัจจุบันแตกต่างกันวัสดุที่นำมาใช้คือ ลูกปัดดินเผา, ลูกปัดหินสี, ลูกกระพรวนดินเผา, เขี้ยวสัตว์, หนั่งสัตว์ เป็นต้น บ้างคนใช้เลือดคกแต่งไบหน้าทำเป็นสัญลักษณ์ บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของตนเองและตระกูลหรือการใช้สิ่งของแหลมคมขีดข่วนตามร่างกายให้เกิดร่องรอยคล้ายผิวหนังสัตว์ที่มีความเชื่อว่าศักดิ์สิทธิ์เช่น กบหรือจระเข้ การที่มีเครื่องประดับมากกว่าผู้อื่นนั้นและมีที่พักอาศัยมั่นคงหมายถึง คนผู้นั้นคือ ผู้นำหรือหัวหน้าเผ่า

ภาพที่ 35 “เจ้าแม่โลกพนมตี” เป็นโครงกระดูกผู้หญิง ประดับประดาด้วยลูกปัดราว 120,000 เม็ด มีทั้งเปลือกหอยรูปตัว I และแบบแว่นกลม แล้วยังมีแผ่นกลมมีเดือย กำไลข้อมือ และเครื่องประดับศิระะ เป็นต้น แสดงว่าเป็นศพของบุคคลสำคัญระดับแม่คหมอผี หัวหน้าเผ่าพันธุ์ รูปนี้เป็นหลุมศพที่นักโบราณคดีขุดพบที่บ้านโลกพนมตี อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี (สุจิตต์ วงษ์เทศ, ผู้หญิงอุษาคเนย์ เป็นหัวหน้าเผ่าพันธุ์ มีผู้ชายเป็นบริวาร, 2554)

ภาพที่ 36 ผู้หญิงเผ่าละเวนในลาว สะพายตะกร้าไว้ข้างหลัง มีเครื่องประดับที่หู คอ แขน ฯลฯ เหมือนเครื่องรางตามจารีตประเพณีค้ำบรรพบุรุษของบรรพชนคนอุษาคเนย์ ภาพถ่ายของชาวยุโรป ในปี พ.ศ. 2453 (ค.ศ. 1910) (สุจิตต์ วงษ์เทศ, ผู้หญิงอุษาคเนย์ เป็นหัวหน้าเผ่าพันธุ์ มีผู้ชายเป็นบริวาร, 2554)

ชาวอุษาคเนย์ให้ความสำคัญกับสตรีอย่างมากนอกจากความเชื่อเรื่องเป็นตัวแทนสื่อสารกับผีบรรพชนได้แล้วนั่นคือ ระบบโครงสร้างทางสังคมโดยมีแม่ (สตรี) เป็นศูนย์กลาง เป็นผู้รับมอบมรดกจากครอบครัวให้ดูแลรักษาเช่น ที่ดิน ที่นา สวน ไร่ และบ้าน จึงทำให้อำนาจทุกอย่างอยู่ที่แม่ (สตรี) (สุจิตต์ วงษ์เทศ, ผู้หญิงอุษาคเนย์ เป็นหัวหน้าเผ่าพันธุ์ มีผู้ชายเป็นบริวาร, 2554) นอกจากนี้คำว่า แม่ หมายถึง ผู้เป็นใหญ่ หัวหน้า (เมีย ก็น่าจะเลียนเสียงจากคำว่า แม่) ไม่ใช่แค่แทนตำแหน่งหรือยศศักดิ์แก่คนเพียงอย่างเดียว ไซ้แทนคำเรียกสิ่งที่เป็นใหญ่และให้ความสำคัญจะขึ้นต้นนำหน้าสิ่งนั้นด้วยแม่ เช่น แม่น้ำ แม่ทัพ (วงษ์เทศ, ผู้หญิงอุษาคเนย์ เป็นหัวหน้าเผ่าพันธุ์ มีผู้ชายเป็นบริวาร, 2554)

สรุปได้ใจความว่า สตรีในยุคโบราณในพื้นที่อุษาคเนย์นั้นได้รับการยกย่องและนับถือจากผู้คนในสังคมเพราะ ผู้คนสมัยนั้นนับถือศาสนาผีจึงมีเชื่อว่าสตรีความสามารถติดต่อสื่อสารกับผีบรรพชนได้และจะไม่เลือกติดต่อกับผู้ชาย ส่วนเหตุผลอีกด้านสืบเนื่องจากด้านความเชื่อคือ สตรีเป็นผู้ถือครองทรัพย์ทั้งหมด มีอำนาจในการบริหาร จัดระบบในครอบครัวสมบัติจะถูกสืบทอดส่งต่อกันผ่านสตรีเท่านั้น ส่วนความหมายคำว่า แม่ คือ หมายถึง ความยิ่งใหญ่ หัวหน้า สิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่าใครคือผู้นำหรือหัวหน้าก็คือ เครื่องประดับที่มีจำนวนมากกว่าสตรีผู้อื่นซึ่งปรากฏอยู่บนตัวสตรีผู้นั้น

จากข้อมูลทั้งหมดทำให้เกิดเป็นภาพแบบร่างโดยมีพื้นฐานคือ

1. ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดัน

1. การปลุกฝัง
2. สติปัญญา
3. สมาชิกในครอบครัว
4. คุณภาพชีวิตที่ดี

2. ความหมายของคำว่า แม่ หมายถึง ผู้นำ หัวหน้า ความยิ่งใหญ่

3. สัญลักษณ์ สื่อถึงผู้นำ หัวหน้า ผู้ปกครองปกป้อง

พื้นฐานทั้งสามเป็นสื่อ นำไปถึงรูปแบบภาพร่างเป็นการ์ตูนอเมริกันแนว “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูน การ์ตูนอนิเมชันบนสื่อออนไลน์และภาพยนตร์ โดยมีเรื่องราวกล่าวถึงมนุษย์ที่มีพลังพิเศษเหนือคนปกติทั่วไป ปกป้องภัยอันตรายจากเหล่าร้าย และมีรูปลักษณะที่โดดเด่นพร้อมทั้งสัญลักษณ์ชัดเจนปรากฏบนเสื้อผ้า

ภาพที่ 37 การ์ตูนแนวซูเปอร์ฮีโร่หญิงของอเมริกัน “Super Girl” (Tom Grummett, ม.ป.ป.),

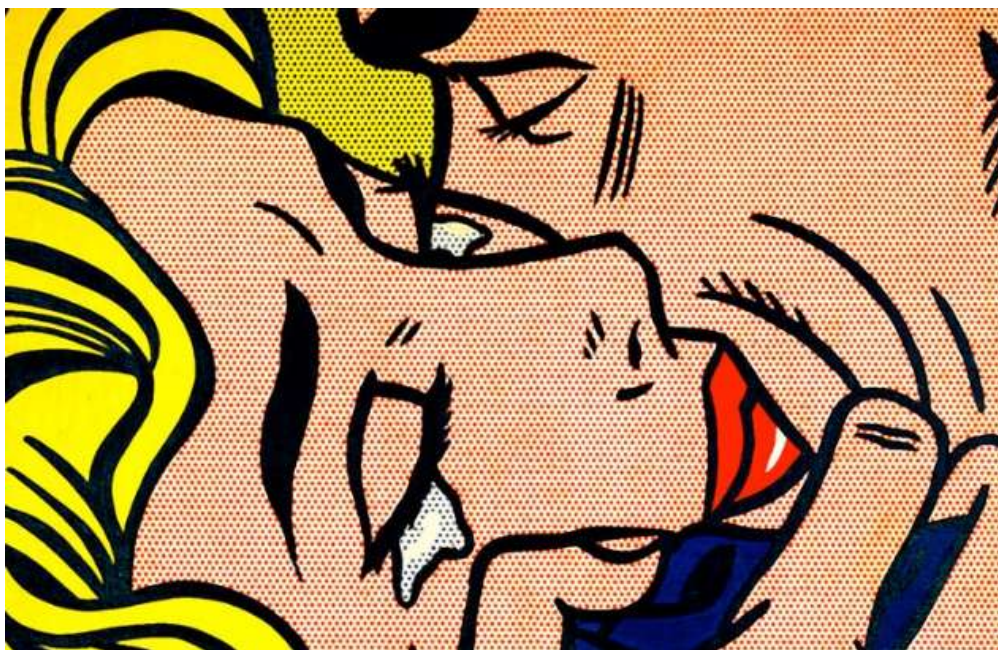
(Allan Rocha, 2014)

ในบทความของ ภาวิน มาลัยวงศ์ กล่าวถึงเจตนาที่การ์ตูนซูเปอร์ฮีโร่ต้องการสื่อถึงผู้คนไว้ว่า การ์ตูนซูเปอร์ฮีโร่ของอเมริกันสามารถนั้นมีบุคลิกลักษณะที่สร้างแรงจูงใจให้กับผู้คนในสังคม ทำให้เกิดความหวัง รู้สึกมีพลังอำนาจในการเอาชนะปัญหาต่าง ๆ และมีพลังวิเศษ ยกตัวอย่างเช่น ตัวละครซูเปอร์ฮีโร่ตัวหนึ่ง(ซูเปอร์แมน) ถือกำเนิดขึ้นในช่วงที่อเมริกากำลังตกต่ำถึงขีดสุดเผชิญปัญหาหอบด้านและสถานะคุกรุ่นจากสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมก่อนให้เกิดความหวังและความอยู่รอดกับอเมริกันชน (ภาวิน มาลัยวงศ์, 2556) และบุคลิกลักษณะของซูเปอร์ฮีโร่ที่กล่าวไว้นั้นมีส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการออกแบบภาพร่าง ซึ่งจะกล่าวในหัวข้อถัดไป

ภาพที่ 38 ผลงานภาพเขียนการ์ตูน โดย Jim Lee ศิลปินชาว เกาหลี-อเมริกัน (Jim Lee, comicartcommunity, 2546), (Jim Lee, comicartcommunity, 2554)

ศิลปินชาวอเมริกันนามว่า รอย ลิกเทนสไตน์ (Roy Lichtenstein) เป็นศิลปินกลุ่ม พ็อพอาร์ต โดย เป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบการ์ตูน โดย ลอเรนซ์ อัลโลเวย์ (Lawrence Alloway) นักวิจารณ์ศิลปะสมัยใหม่ของอังกฤษได้กล่าวแนวคิดของกลุ่มศิลปิน พ็อพอาร์ต ไว้ว่า “ได้ค้นพบบางสิ่งที่มีอยู่แล้วในวัฒนธรรมพื้นบ้าน ซึ่งเป็นของที่ธรรมดาไม่มีความน่าสนใจใด ๆ ในทางศิลปะ เช่น ผลงานทางด้านสถาปัตยกรรม การออกแบบ หรือแม้แต่ในการวิพากษ์วิจารณ์ แต่สิ่งเหล่านี้อยู่รอบคลุมเราทั้งหมด เราสามารถพบให้ได้จากที่ต่าง ๆ เช่น จากภาพยนตร์ โฆษณา นิตยสาร เรายอมรับมันเพราะมันเป็นจริงที่ปฏิเสธไม่ได้” เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานเช่น การปะติด แต่งเติม การตัดขอบของรูปทรงในผลงานอย่างชัดเจน ใช้สีฉูดฉาดเด่นชัด การใช้เทคนิคการพิมพ์ การถ่ายภาพ หรืองาน โฆษณาและงานการ์ตูน เป็นต้น (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2554) ซึ่งผลงานของ รอย ลิกเทนสไตน์ (Roy Lichtenstein) ลักษณะของผลงานตรงตามแนวคิดในช่วงต้นคือ การหยิบเอาสื่อโฆษณาหรือจากบางฉากจากในหนังสือการ์ตูน ซึ่งสามารถพบเห็นอยู่ทุกวัน นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน โดย นำจุดเด่นของการพิมพ์ซิลสกรีนมาระบายลงบนผ้าใบขนาดใหญ่ สร้างความน่าสนใจได้อย่างมาก

ภาพที่ 39 Kiss V, 1964. Collection Charles Simonyi, Seattle. ผลงานบางส่วนของรอย ลิกเทนสไตน์ (Roy Lichtenstein) (มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2015)

ภาพที่ 40 Drowning Girl, 1963. Museum of Modern Art, New York City ผลงานบางส่วนของรอย ลิกเทนสไตน์ (Roy Lichtenstein) (ภานู บุญพิพัฒนาพงศ์, 2561)

2. วิเคราะห์ข้อมูลรูปภาพ

ข้อมูลรูปภาพมีส่วนในการสร้างภาพแบบร่างทั้งหมดของข้าพเจ้า ซึ่งอยู่บนหลัก พื้นฐานสำคัญ 3 หลักนั้นคือ 1. ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดัน (การปลุกฝัน, สติปัญญา, สมาชิกใน ครอบครัว, คุณภาพชีวิต) 2. แม่ 3. สัญลักษณ์ ข้อมูลรูปภาพที่เกี่ยวข้องจึงเป็นรูปภาพการ์ตูน “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” มีบุคลิกลักษณะที่เป็นผู้นำ ให้ความรู้สึกรังเกียจ และการันตีได้ว่า สมาชิกใน ครอบครัวจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคม

ข้าพเจ้าจึงคัดเลือกเหล่า “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” จากในหนังสือการ์ตูนมาเป็นข้อมูลรูปภาพ จำนวนหนึ่ง โดยอิงกับบุคลิกลักษณะของสตรีที่ข้าพเจ้าเลือกมานำเสนอนั้นคือ คุณป้าแอมอร์ ใจแก้ว และ คุณป้าสุวรรณ ทองชุม

ภาพที่ 41 ข้อมูลรูปภาพ “Super girl” (Tom Grummett, n.d.)

ภาพข้อมูลชิ้นนี้คือ Super girl กำลังยืนค้ำยันวัตถุที่มีน้ำหนักมากรอบตัว มีฝุ่นละออง หนาลอยไปทั่วภาพ คล้ายกับผู้นำครอบครัวกำลังปกป้องครอบครัวของตนจากปัญหาที่กำลังรุมเร้าเข้ามา พื้นของวัตถุขนาดใหญ่รอบตัวให้ความรู้สึกขรุขระ หยาดกระด้าง เหมือนปัญหานั้นไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะจัดการให้เสร็จสิ้น ด้านองค์ประกอบ จุดเด่นคือ “Super girl” อยู่ตรงกลางของผลงาน มีวัตถุขนาดใหญ่วางเรียงกันอยู่ด้านหลังและด้านล่างทำแนวเป็นเส้นโค้งบีบรัดเข้าหน้า “Super girl” สร้างความรู้สึกอัดอั้น ไม่ปลอดภัย แต่ท่าทางของ “Super girl” มีความขัดแย้งกับแนวเส้นโค้งของวัตถุขนาดใหญ่ด้านหลัง ฝุ่นละอองช่วยผลักดันระยะสร้างมิติขึ้นในภาพ

ภาพที่ 42 Black Widow, Natasha Romanoff (Marc Rutherford, 2559)

ภาพของ Black Widow ขณะกำลังโหนตัวเข้ามาจู่โจม แสดงท่าทางที่เกรี้ยวกราด คุณค้นคว้าเป็นการสื่อว่า พร้อมเข้าชนกับอุปสรรค ปัญหาต่าง ๆ ที่อยู่เบื้องหน้า เศษกระจกแหลมคมกระจัดไปทั่วทั้งผลงาน คล้ายสื่อถึงอันตรายมากมายรอบตัว หากการแก้ปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ โดยไม่ใช่สติและความรอบคอบอาจทำให้เราได้รับผลกระทบในด้านลบอย่างแน่นอน ด้านองค์ประกอบ จุดเด่นคือ “Black Widow (Natasha Romanoff)” อยู่ในตำแหน่งค่อนข้างต่ำทางซ้ายมือ วัตถุที่สื่อเป็นกระจกแตกกระจายเรียงตัวกันเป็นเส้นนำสายตา สอดรับกับขาที่เหยียดตรงยาว ไปถึงมือขวาของตัวละคร

จากภาพข้อมูลที่ข้าพเจ้ายกตัวอย่างขึ้นมา มีบุคลิกที่ตรงหรือมีความคล้ายคลึงกับคุณป้าทั้งสองคือ Super girl มีบุคลิกตรงกับคุณป้าเอมอร มีความสุขุม ตรงไปตรงมา ส่วน Black Widow (Natasha Romanoff) มีบุคลิกตรงกับคุณป้าสุวรรณนา มีความคล่องแคล่ว ว่องไว เด็ดเดี่ยว ทำให้ข้าพเจ้าสามารถกำหนดภาพแบบร่างที่มีท่าทางที่เหมาะสม อยู่บนหลักพื้นฐานสำคัญ 3 อย่าง นั่นคือ 1. ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดัน (การปลูกฝัน, สติปัญญา, สมาชิกในครอบครัว, คุณภาพชีวิต) 2. แม่ 3. สัญลักษณ์ และการนำเสนอผลงานด้วยรูปแบบการ์ตูน โดยเทคนิควาดเส้นด้วยน้ำหมึกดำบนกระดาษ คล้ายเป็นการดึงฉากสำคัญจากหนังสือการ์ตูนมาขยายใหญ่ นำแสดงถึงการให้ความสำคัญต่อการกระทำนั้น ๆ ของ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง”

3. การกำหนดเนื้อหาและวิเคราะห์ภาพแบบร่าง

เนื้อหาของภาพแบบร่างคือ การนำเอากิจกรรมหรือหน้าที่ประจำแต่ละวันของสตรีผู้นำครอบครัว มานำเสนอเพื่อให้ความสำคัญ โดยเปรียบสตรีผู้นำครอบครัวนั้นคือ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ที่เสียสละตนเองเพื่อครอบครัวและรับผิดชอบสิ่งสำคัญหลายได้ในเวลาพร้อมกัน ผ่านการนำเสนอโดยรูปแบบการ์ตูน เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานคือ วาดเส้นด้วยน้ำหมึกดำบนกระดาษ เพื่อ นำเอกลักษณ์จากหนังสือการ์ตูนมาใส่ในผลงานให้ดูน่าสนใจ ด้านรายละเอียดของตัวละครมีการตัดทอนความสมจริงแก่พองามแต่ยังคงมีรายละเอียดของกล้ามเนื้อเพื่อแสดงความแข็งแรง ความเป็น “ซูเปอร์ฮีโร่” การจัดท่าทางให้ลือไปกับกิจกรรมต่าง ๆ โดยแทนค่าเป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่

ข้าพเจ้าออกแบบภาพร่างมาทั้งหมด 7 ชุดแต่ละชุดมีการปรับเปลี่ยนท่าทาง เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้เกิดความลงตัวตามเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอและวัตถุประสงค์พร้อมคำแนะนำจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษาดังนี้

ภาพแบบร่างชุดที่ 1

ภาพที่ 43 ภาพแบบร่างชุดที่ 1

แบบร่างชุดที่ 1 ข้าพเจ้าเริ่มกำหนดท่าทางให้สอดคล้องกับบุคลิกของคุณป้าอมอรและคุณป้าสุวรรณา ข้าพเจ้านำภาพต้นแบบจากนักกีฬาสองประเภทคือ นักเพาะกายหญิงและกรีฑาหญิง เหตุผล นักเพาะกายหญิงบ่งบอกถึงความแข็งแรงท่าทางส่วนใหญ่จะแสดงความเคลื่อนไหวเพียงเล็กน้อยซึ่งแตกต่างจาก นักกรีฑา ที่แสดงถึงความว่องไว คล่องตัวเป็นหลัก

ภาพที่ 44 ภาพแบบร่างชุดที่ 1

การคิดคล้ายและตัดทอนความสมจริง ปรับเปลี่ยนชุดและท่าทางรวมถึงใบหน้าให้ตรงกับความต้องการ

ข้อคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา ท่าทาง ชุดเสื้อผ้า กิจกรรมยังคงไม่ชัดเจนเท่าไรและให้ลองเพิ่มสถานที่เข้ามาเพิ่มเพื่อบอกเล่าเรื่องราวมากขึ้น

ภาพแบบร่างชุดที่ 2

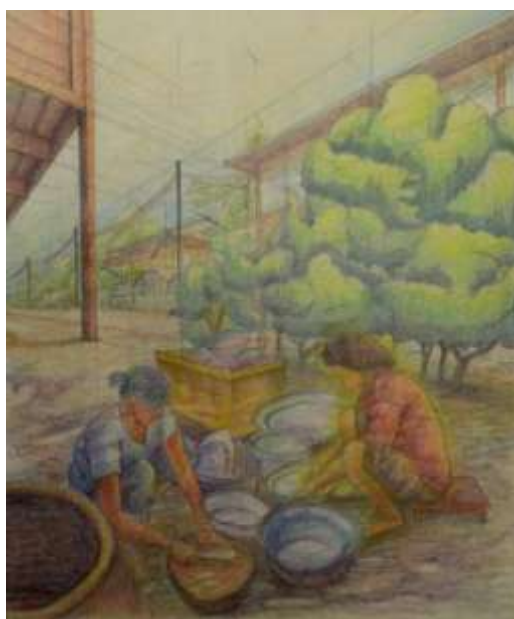
ภาพที่ 45 ภาพแบบร่างชุดที่ 2

ภาพที่ 46 ภาพแบบร่างชุดที่ 2

ภาพแบบร่างชุดที่ 2 ข้าพเจ้าได้คำนึงถึงพื้นฐานความถูกต้องของกายวิภาคและการแก้ปัญหาตรงจุดนี้คือการใช้ภาพต้นแบบจากบุคคลจริง ๆ นำมาจัดทำทางโดยใช้สถานที่ของโรงเรียนเป็นตัวบอกกล่าวถึงบทบาทที่ชุดเปอร์รีโร่นั้นนอกจากเป็นหัวหน้าครอบครัวแล้วยังมีบทบาทครูผู้สอนอีกด้วย แล้วนำมาปรับเปลี่ยนเสื้อผ้าโดยใช้ชุดชุดเปอร์รีโร่แทน

ข้อคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสื้อและสถานที่หากนำเอาคุณป้าทั้งสองของข้าพเจ้านำมาเขียนทำทำในลักษณะนี้จริง ๆ ได้หรือไม่และท่านอาจารย์ที่ปรึกษาขังกล่าวอีกว่ากิจกรรมที่ธรรมดาควรจะทดลองเป็นตัวบอกเล่าเรื่องราวให้เกิดความพิเศษจะหน้าสนใจมากกว่าหรือไม่

ภาพที่ 47 ภาพแบบร่างชุดที่ 2

ต่อมาข้าพเจ้าทดลองสร้างภาพแบบร่างอีกครั้งโดยกล่าวถึงคุณป้าเอมอร ที่กำลังทำกิจกรรมประจำ ข้าพเจ้าแต่งเติมให้คุณป้านั้นใส่รองเท้านู้ท มีผ้าคลุมแล้วเพิ่มประกายแสงสีทองส่องประกายออกมาเพื่อสื่อว่าการกระทำนี้เป็นสิ่งสำคัญ แต่สิ่งที่เป็นจุดบกพร่องคือ ความถูกต้องของหลักทัศนียภาพ ซึ่งข้าพเจ้าได้มีความเห็นที่ตรงตามท่านอาจารย์ที่ปรึกษาว่าควรตัดจุดบกพร่องนี้ออกไป

แบบร่างชุดที่ 3

ภาพที่ 48 ภาพแบบร่างชุดที่ 3

ภาพแบบร่างชุดที่ 3 ข้าพเจ้าทดลองเทคนิคใหม่ ด้วยการนำข้อความที่ขัดแย้งกับภาพเขียนของคุณป่าทั้งสองเพื่อเป็นการสื่อว่า แม่ท่านทั้งสองนั้นมีภาพลักษณ์ที่เห็นเป็นประจำแต่ก็ยังมีเรื่องราวที่สำคัญอีกหลายมุมมองที่ท่านต้องรับผิดชอบไปพร้อม ๆ กัน จากนั้นจึงตัดแบ่งเป็นช่องๆ เหมือนรูปแบบในหนังสือการ์ตูน

ข้อคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา แบบร่างครั้งนี้คล้ายจะหลงประเด็นไปจากเดิมและตัวอักษรที่อยู่เบื้องหลังจะมีอิทธิพลที่รุนแรงมากกว่าภาพแบบร่างที่สร้างขึ้น และภาพร่างนี้เป็นเพียงกับภาพสเก็ตเท่านั้น

แบบร่างชุดที่ 4

ภาพที่ 49 ภาพแบบร่างชุดที่ 4

ภาพแบบร่างชุดที่ 4 กลับมาใช้เทคนิคและรูปแบบเดิม มีการเล่าเรื่องมากขึ้น ชั้นแรกเป็นภาพของคุณป้าเอมอรซึ่งกำลังนั่งหวนคิดถึงภาพเก่าในวันวานที่ผ่านมา จากเริ่มต้นเข้ารับราชการเรื่อยมาจนกระทั่งถึงวัยชราในปัจจุบัน ชั้นที่สองท่านกำลังคุกข้าวให้กับหลานคนเล็กของท่าน ข้าพเจ้าได้เพิ่มปริมาณของถ้วยให้มากจนเต็มพื้นที่ว่าในภาพเพื่อแสดงเจตนาว่า ต้องเป็นบุคคลที่พิเศษเท่าที่จะทำได้ในปริมาณขนาดนี้

ข้อคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา แบบร่างชิ้นนี้ยังยึดติดกับภาพลักษณ์ที่เป็นจริงเกินไป ทำภาพร่างเกิดความรู้สึกเกร็งและเคลียด ข้าพเจ้าควรกลับไปคิดทบทวนว่าแขนซ้ายของคุณป้าเอมอรที่ข้าพเจ้าได้ขึ้นเส้นร่างทิ้งไว้ว่า น่าสนใจหากคุณป้าเอมอรมีแขนหลายแขนเหมือนเทพเจ้าตามความเชื่อและให้ข้าพเจ้าพัฒนาภาพร่างต่อไปอีก

ภาพที่ 50 ภาพแบบร่างชุดที่ 4

ภาพแบบร่างชุดที่ 4 รอบที่สองข้าพเจ้าตัดจุดพบพร้อมแล้วทบทวนวัตถุประสงค์ใหม่ ตัดทอนความสมจริงออกแล้วปรับเปลี่ยนท่าทางและให้กิจกรรมเป็นตัวเล่าเรื่อง เทคนิคในการสร้างภาพแบบร่างคือ เทคนิควาดเส้นด้วยน้ำหมึกดำบนกระดาษ จัดวางองค์ประกอบให้ลงตัวตามลักษณะท่าทาง ข้าพเจ้าเว้นพื้นที่ว่างให้เกิดระยะและบอกถึงขนาดของสิ่งของที่ใหญ่เกินความเป็นจริง

ข้อคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผลงานภาพแบบร่างชุดดังกล่าวมีการพัฒนาขึ้นจากเดิม เทคนิคในการใช้สร้างสรรค์ภาพร่างลงถือว่าลงตัว แต่ควรปรับเปลี่ยนท่าทางเสื้อผ้าถ้าให้ดีควรเป็นชุดชุดเปอร์รี่ไร์ จะความน่าสนใจและตรงตามวัตถุประสงค์

แบบร่างชุดที่ 5

ภาพที่ 51 ภาพแบบร่างชุดที่ 5

ภาพแบบร่างชุดที่ 6 ข้าพเจ้าปรับปรุงแก้ไขจุดพร่องพร่องตามคำแนะนำของท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ข้าพเจ้ากำหนดให้ชุดเปอร์ซีโรในภาพแรกสวมชุดแล้วหะออกไปจ่ายตลาด ทำทางชุดที่ 5 รัศรูปถือเป็นการเน้นและแสดงมัดกล้ามเนื้อที่ชัดเจนเพื่อสื่อถึงภาพลักษณ์ของความแข็งแรง ทนทาน ส่วนในภาพแบบร่างที่สองก็อยู่ในรูปแบบเดิมเช่นกันเพื่อให้สอดคล้องกับอุปนิสัยของคุณป้า สุวรรณนาจึงมีลักษณะท่ายืนที่บ่งบอกถึงความแข็งแรงและปราดเปรียวในเวลาเดียวกัน ภาพร่างชุดที่ 5 ทั้งสองชิ้นล้วนแต่มีความขัดแย้งในทั้งสิ้น ชิ้นแรกสวมชุดชุดเปอร์ซีโรแต่ถือถุงกับข้าว อาหาร ชิ้นที่สองสวมชุดทำงานแต่กำลังจะฉีกพื้นแต่แท้จริงแล้วท่านคือชุดเปอร์ซีโรที่ยังไม่ได้สวมชุด

ข้อคิดเห็นของท่านอาจารย์ที่ปรึกษามีดังนี้ ชิ้นแรกชุดเปอร์ซีโรจ่ายตลาดถือว่ามีท่าทางที่น่าสนใจ แต่ควรหิบบเอารายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับคุณป้ามาใส่ไว้ด้วย ส่วนชิ้นที่สองควรปรับเปลี่ยนท่าทางเพราะท่าทางในรอบนี้ดูเหมือนนางแบบ จะทำให้อาจหลงประเด็นได้ ส่วนในเรื่องของเทคนิคในการใช้สร้างสรรค์แบบร่างและผลงานก็เหมาะสมกับรูปแบบงานดีแล้ว

แบบร่างชุดที่ 6

ภาพที่ 52 ภาพแบบร่างชุดที่ 6

ภาพที่ 53 ภาพแบบร่างชุดที่ 6

ภาพแบบร่างชุดที่ 6 ข้าพเจ้าปรับเปลี่ยนท่าทางตามคำแนะนำจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ข้าพเจ้าจึงได้ศึกษาข้อมูลของเหล่าซูเปอร์ฮีโร่ในการ์ตูนหลายหลายตัว เพื่อสังเกตลักษณะท่าทางที่เหมาะสมแล้วควรตัดทอนและเน้นตรงจุดไหนเป็นสำคัญ จากนั้นจึงเพิ่มภารกิจของคุณป้าเข้าไป เพื่อเกิดเป็นท่าทางที่สอดคล้องกับภารกิจ

ข้อคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา ในเรื่องเทคนิคที่ใช้สร้างสรรค์งานให้ยึดตามแบบร่างชุดที่ 5 ส่วนท่าทางและการตัดทอนก็เป็นในทิศทางดีขึ้นทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับเจตนาของข้าพเจ้าว่าควรจะนำเสนอท่าทางให้ออกมาในรูปแบบใดให้เหมาะสมตามเนื้อหาของผลงาน

ภาพแบบร่างชุดที่ 7

ภาพที่ 54 ภาพแบบร่างชุดที่ 7

ภาพที่ 55 ภาพแบบร่างชุดที่ 7

ภาพแบบร่างชุดที่ 7 ข้าพเจ้าปรับท่าทางให้สื่อไปกับภารกิจแต่ละอย่าง เน้นกล้ามเนื้อบนร่างกาย แสดงความขัดแย้งในภาพผลงาน สถานที่นำเข้ามาช่วยบอกเล่าเรื่องราวมากขึ้น

ข้อคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา มุมมองน่าสนใจมากขึ้น ควรดูเรื่องระยะให้ดีและเพิ่มเติมสัญลักษณ์เข้าไป จะช่วยบ่งบอกสถานะหรือความสำคัญของตัวละคร

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงาน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยรวม

ผลงานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อนำเสนอบทบาทของสตรีที่มีความสำคัญในฐานะผู้นำครอบครัว ข้าพเจ้าเลือกหยิบเอาหน้าที่ประจำวันที่ไม่มีความน่าสนใจมานำเสนอเพื่อให้ความสำคัญ ยกย่อง เชิดชูการกระทำของสตรี ซึ่งสามารถแบกรับหน้าที่หลาย ๆ อย่างได้ด้วยตัวคนเดียว เปรียบเสมือน “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” โดยมีหลักสำคัญ 3 อย่างดังนี้เป็นพื้นฐานในการสร้างสรรค์ผลงานทั้ง 4 ชั้น ได้แก่

1. บังคับสร้างแรงผลักดัน ประกอบไปด้วย การปลูกฝัง, สติปัญญา, สมาชิกในครอบครัว, คุณภาพชีวิต
2. คำว่า แม่ หมายถึง ความยิ่งใหญ่, ผู้นำ, หัวหน้า
3. สัญลักษณ์ บ่งบอกสถานภาพของสตรี

หลักทั้งสามคือตัวกำหนดรูปแบบเรื่องราวผลงานสร้างสรรค์ ด้านเทคนิคเป็นรูปแบบการ์ตูน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากผลงานของ รอย ลิกเทนสไตน์ (Roy Lichtenstein) ศิลปินกลุ่ม ป๊อป อาร์ต ชาวอเมริกันและ จิม ลี (Jim Lee) ศิลปินนักเขียนการ์ตูน “ซูเปอร์ฮีโร่” ชาว เกาหลี-อเมริกัน และนำเสนอเป็นผลงานสร้างสรรค์สองมิติ ด้วยเทคนิควาดเส้นด้วยน้ำหมึกดำบนกระดาษ สามารถวิเคราะห์ผลงานได้ดังนี้

ผลงานชิ้นที่ 1

ภาพที่ 56 ผลงานชิ้นที่ 1 แม่กับภารกิจซักผ้า

เรื่องราวผลงานชิ้นที่ 1 แม้กับการกิจซักผ้า เป็น “ซูปเปอร์ฮีโร่หญิง” กำล้างซักผ้าจำนวนด้วยมือเปล่า มีผ้าอีกจำนวนมากที่ถูกกำจัดครบสกปรกออกจนหมดแล้วตากอยู่ด้านบน เป็นเรื่องราวธรรมดาปกติประจำวันและเห็นจนชินตา บางครั้งก็ลืม ให้มองข้ามไปไม่ให้ความสำคัญของกิจกรรมนี้ ข้าพเจ้าจึงหยิบเอามาทำเป็นงานผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 1

ความหมายของการกิจซักผ้า ข้าพเจ้ามีเจตนาให้ภารกิจซักผ้านี้เปรียบเหมือน “ซูปเปอร์ฮีโร่หญิง” กำล้างจัดการกับมหันตภัยร้ายแรงที่กำลังจะเกิดขึ้นและที่กำลังเสร็จสิ้นไปแล้ว ซึ่งถ้าหากภัยร้ายแรงเหล่านี้ไม่ได้ถูกกำจัดไป จะสร้างความเสียหายความเดือนร้อนให้แก่สมาชิกในครอบครัวและคนในสังคมรอบข้าง การเว้นพื้นที่ว่างน้อยมากเพื่อให้รู้ว่าไม่มีทางถอยหรือหนีไปไหนอีกแล้ว

องค์ประกอบโดยรวมจุดเด่นคือ “ซูปเปอร์ฮีโร่หญิง” มีรูปทรงอิสระคือ กองผ้าขนาดใหญ่ ด้านหลังของกอง ทำแนวเป็นเส้นตรงทแยงเข้าหาจุดเด่น (ซูปเปอร์ฮีโร่หญิง) สร้างความรู้กดดัน บีบอัด และช่วยสร้างสมดุลให้กับผลงาน ผ้าที่ตากเรียงกันอยู่ด้านบนช่วยสร้างระยะให้กับผลงาน

ความหมายและการแทนค่า

ท่าทางของ “ซูปเปอร์ฮีโร่หญิง” ให้ความหมาย การเตรียมพร้อมรับมือกับภัยร้ายและพร้อมปกป้องสมาชิกในครอบครัวตลอดเวลา ซึ่งสมาชิกในครอบครัวคือหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้สตรีก้าวขึ้นมาเป็นหัวหน้าครอบครัว

กองผ้า ให้ความหมาย เป็นภารกิจสำคัญที่ต้องกำจัด ผ้าเมื่อเราได้สวมใส่แล้วตลอดทั้งวัน หากจะหยิบนำกลับมาใส่ใหม่อาจความไม่ปลอดภัยได้ เพราะฉะนั้นจึงต้องทำความสะอาด ซัก ให้เรียบร้อยเช่นเดียวกัน เมื่อเกิดเหตุร้าย “ซูปเปอร์ฮีโร่หญิง” จึงต้องจัดให้เรียบร้อย

ผ้าที่ตากเรียงกันด้านบน ให้ความหมาย ภารกิจที่เสร็จสิ้นเหมือนกับสิ่งที่ “ซูปเปอร์ฮีโร่หญิง” ทำไว้ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่กำลังทำอยู่ แสดงถึงความเสียสละยอมให้ตนเองเหนื่อยเพื่อสมาชิกทุกคนในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดี

กะละมัง กล่องผงซักฟอก น้ำยาปรับผ้านวล ให้ความหมาย อุปกรณ์ในการทำภารกิจสำคัญในครั้งนี้ ช่วยบอกเล่ารายละเอียดถึงความพยายามของ “ซูปเปอร์ฮีโร่หญิง” และบอกยุคสมัย

ผลงานชิ้นที่ 2

ภาพที่ 57 ผลงานชิ้นที่ 2 แม่กับการกิจจ่ายตลาด

เรื่องราวผลงานชิ้นที่ 2 คือ แม่กับภารกิจจ่ายตลาด เป็น “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” กำลังไปจ่ายตลาด หิ้วของจำนวนมากในมือ ด้านหน้ามีผักเนื้อสัตว์วางเรียงกันเป็นแนวยาว เป็นอีกกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำแล้วก็มองข้ามไป เรื่องการเลือกซื้อของในตลาดต้องใช้ประสบการณ์ถึงจะได้ของที่ดีและมีคุณภาพ สื่อถึงปัจจัยสำคัญคือ คุณภาพชีวิตของสมาชิกในครอบครัว และการปลูกฝัง ข้าพเจ้ามองเห็นความสำคัญจากกิจกรรมนี้จึงนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานชิ้นที่ 2

ความหมายของภารกิจจ่ายตลาด ข้าพเจ้ามีเจตนาเปรียบเทียบการจ่ายตลาดนี้เหมือนกับ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” นำตัวเองเข้าไปอยู่ในพื้นที่อันตราย เสี่ยงต่อการถูกทำร้ายหรือได้รับสารพิษรอบกาย เพื่อนำเอาสิ่งที่ดี ที่จำเป็น สำคัญ หรือช่วยเหลือผู้คนให้ออกมาจากพื้นที่ดังกล่าว การที่ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” จะสามารถช่วยเหลือคนหรือนำสิ่งของสำคัญออกมาได้นั้น ต้องมีสติและปัญญาในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ จึงทำให้ปัญญาผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

ด้านองค์ประกอบ จุดเด่นคือ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ลอยตัวอยู่ตรงจุดกลางภาพทำแนวเป็นเส้นโค้งขึ้นไปด้านบน มีรูปทรงอิสระขนาดใหญ่อยู่ข้างลำตัวช่วยให้เกิดสมดุลและช่วยให้เกิดความรู้ต่างสิ่งไม่ให้อุดตัน (ซูเปอร์ฮีโร่หญิง) คูเบทหรือหลุดลอยไป ผักชนิดต่าง ๆ เนื้อสัตว์และคันรุ่ม ช่วยบอกเล่าเรื่องราวและสถานที่

ความหมายและการแทนค่า

ท่าทางของ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ให้ความหมาย การแสดงพลังกำลังอันมหาศาล ทุ่มเทเพื่อสมาชิกในครอบครัว หอมหิวสิ่งของสำคัญและจำเป็นลอยตัวขึ้นไปบนฟ้าอย่างง่ายดาย เพราะท่าทางทำแนวเป็นเส้นโค้งช่วยสร้างความรู้ นุ่มนวล พลิวเบาสบาย

ขนาดใหญ่ ให้ความหมาย สิ่งของสำคัญที่ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” เสี่ยงภัยไปนำมาให้ครอบครัวเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่สร้างแรงผลักดันกับ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง”

ผักชนิดต่าง ๆ เนื้อสัตว์และคันรุ่ม ให้ความหมาย ตลาดแทนค่าถึงสถานที่อันตราย แวดล้อมไปด้วยสารพิษต่าง ๆ หากไม่สติอาจถูกทำร้ายหรือโดนอะไรบางอย่างสร้างความบาดเจ็บแก่ตนเอง การเลือกสิ่งที่ดีที่สุดหรือช่วยเหลือผู้คนให้ออกมาจากสถานที่อันตรายจะต้องมีสติและค่อย ๆ ใช้ปัญญาจึงแก้ไขสถานการณ์หรือปัญหาได้โดยง่าย

สัญลักษณ์ “ SW ” ให้ความหมาย Superwoman ยอดสตรี

ผลงานชิ้นที่ 3

ภาพที่ 58 แม่กับการทำงานบ้าน

เรื่องราวผลงานชิ้นที่ 3 คือ แม่กับภารกิจงานบ้าน เป็น “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” กำลังทำงานบ้าน แล้วมีความพะวงกลัวลูกน้อยในเปลจะได้รับอันตรายจากภัยรอบข้างและยังมีงานประจำที่ยังคงรอให้สะสางอยู่ ผลงานชิ้นที่ 3 สื่อถึงปัจจัยสำคัญคือ สมาชิกในครอบครัว การปลุกฝัง การดูแลลูกน้อยเป็นอย่างหนึ่งที่ต้องพึงการปลุกฝังและประสบการณ์ เพื่อให้สมาชิกในครอบครัว (ลูกน้อย) มีสุขอนามัย (คุณภาพชีวิต) ที่ดี ข้าพเจ้าจึงเลือกเหตุการณ์นี้นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานในชิ้นที่สาม

ความหมายของภารกิจงานบ้าน “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ต้องรับผิดชอบหน้าที่ต่าง ๆ ในเวลาเดียวกันและมีความสำคัญเท่าเทียมกันเพราะ หน้าที่ที่หนึ่งก็จะสอดคล้องกันหน้าที่ที่สองและสอดคล้องไปยังหน้าที่ที่สาม หากปล่อยให้ผ่านไปจะมีผลพวงตามมา การรับผิดชอบในจุดนี้ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” จึงให้ความสำคัญและความอดทนเป็นอย่างมาก

ด้านองค์ประกอบ จุดเด่นคือ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ถูกวางอยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางภาพก่อนมาทางด้านล่างระดับหนึ่ง ด้านขวามือมีเปเรเด็กทารกผู้ไ้ไม่กระดานด้านบน มีผู้ทรงสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่อยู่ประจำสองข้างเพิ่มความรู้ภูมิคุ้มกัน อัดอัดและสร้างความสนใจให้กับผลงาน ในระยะใกล้มีโต๊ะทำงานเต็มไปด้วยกองเอกสารอยู่ระดับเดียวกับใบของ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง”

ความหมายและการแทนค่าในผลงาน

ท่าทางของ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ให้ความหมาย การห่วงหน้าพะวงหลังจากการทำหลายสิ่งพร้อมกันในเวลาเดียว ทั้งลูกน้อยในเปล งานบ้านที่กำลังทำอยู่ งานจากหน้าที่ประจำที่ต้องรับผิดชอบ เพลนอน ให้ความหมาย ลูกน้อยในเปลคือสิ่งที่สำคัญเท่าชีวิตของ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ที่ต้องคอยดูแลเอาใส่อยู่ตลอดเวลาเพื่อ ไม่ให้เกิดภัยอันตรายจากสิ่งรอบด้าน

ปฏิทิน นาฬิกา ให้ความหมาย บอกวันและช่วงเวลาในการทำภารกิจ ชิดเครื่องหมายบนปฏิทินเป็นสิ่งที่ใส่บอกช่วงเวลาการป้อนนมลูกน้อย ข้าพเจ้าเลือกใช้คล้ายกับรหัสลับเพราะ การดูแลลูกน้อยมีความสำคัญมากบางครั้งก็มีเพียง “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” เท่านั้นที่รู้ว่าลูกน้อยต้องการอะไร

โต๊ะทำงานและกองเอกสาร ให้ความหมาย บอกถึงหน้าที่ประจำของตนเองที่ต้องรับผิดชอบ

แมงมุม ให้ความหมาย สิ่งที่เป็นอันตราย ภัยร้ายที่กำลังจะเข้าทุกด้านพร้อมกัน
สัญลักษณ์ “SW” ให้ความหมาย Superwoman ยอดสตรี

ผลงานชิ้นที่ 4

ภาพที่ 59 ผลงานชิ้นที่ 4 แม่กับการกินหน้าที่ประจำ

เรื่องราวผลงานชิ้นที่ 4 คือ แม่กับภารกิจหน้าที่ประจำ เป็น “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” กำลังจัดการกับหน้าที่ประจำของตนเอง พร้อมแข่งกับเวลาที่กำลังจะหมดลงของวันนั้น เพราะในช่วงเวลาถัด “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” คือ หน้าที่สำหรับครอบครัว ผลงานชิ้นที่ 4 มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ สถิติปัญญา สมาธิ ในครอบครัว ที่หากแม่ผิดพลาดประมาณใดอาจส่งผลกระทบต่อในหลาย ๆ เรื่อง

ความหมายของภารกิจ ในภารกิจนี้ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ต้องทำงานแข่งกับเวลา เปรียบเสมือนว่า หากช้าหรือแก้ไขสถานการณ์ไม่ทัน ผลลัพธ์ที่ร้ายแรงจะส่งผลเป็นวงกว้างในทันที และมีผลกระทบต่อช่วงระยะต่อ ๆ ไป เพราะฉะนั้น “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” จะต้องไข สถิติปัญญาในการควบคุมตนเองไม่ให้ร้อนรนหรือตื่นตระหนกไปกับช่วงเวลา จะต้องมีการวางแผนที่ดีเพื่อปัญหาทุกอย่างจะได้รับการแก้ไข

ด้านองค์ประกอบ จุดเด่นคือ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” กำลังตรวจงานเอกสารซึ่งเป็นหน้าที่การงานประจำ กองเอกสารขนาดใหญ่ด้านขวามือช่วยสร้างความสมดุลให้กับผลงานและยังสร้างความลึก กัดค้นเมื่อเทียบเวลาบนผนัง แขนของ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” กระจาย วาดออกเป็นเส้นโค้งต่อกับ แผ่นกระดาษ เป็นเส้นนำสายตา สร้างความรู้ให้ดูเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว

ความหมายและการแทนค่าในผลงาน

ท่าทางของ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ให้ความหมาย แสดงความมุ่งมั่น ทุ่มเท่ ไม่หวั่นต่ออุปสรรคที่กำลังเข้ามา การที่มีหลายมือ ข้าพเจ้าเจตนาสื่อถึงการทำงานแข่งกับเวลาต้องอาศัยความรวดเร็ว จึงทำให้ดูมีแขนและมือมากกว่าปกติ

กองเอกสาร ให้ความหมาย ภารกิจหน้าที่อีกอย่างหนึ่งของสตรีในยุคปัจจุบัน ซึ่งในอดีตการทำงานประเภทนี้มักจะเป็นของผู้ชายตามความเชื่อแต่โบราณ

ตัวเลขบนกระดาน ให้ความหมาย บอกช่วงเวลาการทำภารกิจต่าง ๆ ในแต่ละวัน หากพลาดเกินเวลาไปก็จะทำให้กินเวลาภารกิจอื่น ๆ

สัญลักษณ์ “SW” ให้ความหมาย Superwoman ยอดสตรี

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปสิ่งที่ได้จากการวิจัย

1. ได้รับรู้สถานภาพของสตรีในยุคสมัย สุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์ตอนต้น
2. รับรู้ข้อมูลวัฒนธรรมโบราณ อุษาคเนย์ วัฒนธรรมร่วมของกลุ่มประเทศอาเซียน
3. ได้รับบทบาทในด้านต่าง ๆ ของสตรีในยุคปัจจุบัน
4. ได้รับรู้การแก้ปัญหาการการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุก ๆ ด้าน
5. สามารถสรุปปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้สตรีก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำครอบครัว
6. ค้นพบผลงานศิลปินที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานวิจัย
7. ได้ใช้เวลาอยู่กับบุคคลสำคัญในครอบครัวและเห็นคุณค่าของการกระทำที่เคยมองข้าม

อภิปรายผล

ผลงานชิ้นที่ 1 แม่ภารกิจซักผ้า สื่อความหมายถึง เปรียบเหมือน “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” กำลังจัดการกับมหันตภัยร้ายแรงที่กำลังจะเกิดขึ้นและที่กำลังจะเสร็จสิ้นไปแล้ว ซึ่งถ้าหากภัยร้ายแรงเหล่านี้ไม่ได้ถูกกำจัดไป จะสร้างความเสียหายความเดือนร้อนให้แก่สมาชิกในครอบครัวและคนในสังคมรอบข้าง การเว้นพื้นที่ว่างน้อยมากเพื่อให้รู้ว่าไม่มีทางถอยหรือหนีไปไหนอีกแล้ว

ผลงานชิ้นที่ 2 แม่ภารกิจจ่ายตลาด เปรียบเทียบการจ่ายตลาดนี้เหมือนกับ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” นำตัวเองเข้าไปอยู่ในพื้นที่อันตราย เสี่ยงต่อการถูกทำร้ายหรือได้รับสารพิษรอบกาย เพื่อนำเอาสิ่งที่ดี ที่จำเป็น สำคัญ หรือช่วยเหลือผู้คนให้ออกมาจากพื้นที่ดังกล่าว การที่ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” จะสามารถช่วยเหลือคนหรือนำสิ่งของสำคัญออกมาได้นั้น ต้องมีสติและปัญญาในการแก้ไขปัญญาที่เผชิญอยู่ จึงทำให้ปัญญาผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

ผลงานชิ้นที่ 3 แม่ภารกิจประจำวันภายในบ้าน สื่อความหมายถึง “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ต้องรับผิดชอบหน้าที่ต่าง ๆ ในเวลาเดียวกันและมีความสำคัญเท่าเทียมกันเพราะ หน้าที่ที่หนึ่งก็จะ

สอดคล้องกันหน้าที่ที่สองและสอดคล้องไปยังหน้าที่ที่สาม หากปล่อยให้ผ่านไปจะมีผลพวงตามมา การรับผิดชอบในจุดนี้ “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” จึงให้ความสำคัญและความอดทนเป็นอย่างมาก

ผลงานชิ้นที่ 4 ภารกิจหน้าที่ประจำ สื่อความหมายถึง “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” ต้องทำงานแข่งกับเวลา เปรียบเสมือนว่า หากช้าหรือแก้ไขสถานการณ์ไม่ทัน ผลลัพธ์ที่ร้ายแรงจะส่งผลเป็นวงกว้างในทันทีและมีผลกระทบต่อช่วงระยะต่อ ๆ ไป เพราะฉะนั้น “ซูเปอร์ฮีโร่หญิง” จะต้องใช้สติปัญญาในการควบคุมตนเองไม่ให้ร้อนรนหรือตื่นตระหนกไปกับช่วงเวลา จะต้องมีการวางแผนที่ดีเพื่อปัญหาทุกอย่างจะได้รับการแก้ไข

ข้อเสนอแนะ

1. งานในชิ้นที่ 1 และ 2 ควรเชื่อนำหนักของวัตถุให้ดี น้ำหนักยังคงเท่ากันอยู่ ควรเพิ่มองค์ประกอบเข้าไปเพื่อทำให้ผลงานดูลงตัวมากขึ้น
2. ในผลงานชุดที่ 3 และ 4 เชื่เรื่องทัศนียภาพใหม่เพราะดูขัดกับจุดเด่น (ซูเปอร์ฮีโร่หญิง) ทำให้ภาพผลงานดูแปลกตา
3. ผลงานทั้ง 4 ชิ้น ควรเพิ่มรายละเอียดมากกว่าชิ้นเพื่อ ทำให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้นมีการเคลื่อนไหวมากกว่านี้
4. นำข้อบกพร่องทั้งไปพัฒนาแก้ไขจะได้ผลงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

(2553). การสำรวจข้อมูลการละเมิดสิทธิสตรีในประเทศไทย. ขอนแก่น.

กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2554). *ศิลปะสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: บริษัท วี.พริ้นท์ (1991) จำกัด.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2560). *อยุธยา : ประวัติศาสตร์และการเมือง*. สมุทรปราการ: มูลนิธิโตโยต้า ประเทศไทย.

ณัฐวรรณ กวีรัตน์. (11 กุมภาพันธ์ 2554). <https://www.gotoknow.org/posts/425472>. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org>; <https://www.gotoknow.org> สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 กันยายน 2559.

ศักดิ์จันทร์ เกตุสิงห์สร้อย. (2544). *การวิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของแม่ในนวนิยาย "ลับแล , แก่งคอย"*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปาณิสรา ชูผล มทศ. (17 มีนาคม 2554).

http://www.phuketdata.net/main/index.php?option=com_content&task=view&id=819&Itemid=2. เข้าถึงได้จาก <http://www.phuketdata.net>:

https://get.google.com/albumarchive/114836704075876906633/album/AF1QipPFijhpJdrjdcYbCBP_DGgHVgVcLGg3bHEos-x9?source=pwa สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 กันยายน 2559

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.

พรณี เกษกมล. (2553). *ผลัดแผ่นดินกรุงศรี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.

ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (9 มกราคม 2561). *Pop Art ศิลปะประชานิยม (ตอนจบ)*. เข้าถึงได้จาก เว็บไซต์ [themomentum](https://themomentum.co/pop-art-2/): <https://themomentum.co/pop-art-2/> สืบค้นข้อมูลเมื่อ 27 ตุลาคม 2560

ภาวิน มาลัยวงศ์. (2556). การ์ตูนซูเปอร์ฮีโร่และความเป็นวีรบุรุษในวัฒนธรรมอเมริกัน. *วารสารมนุษยศาสตร์ปีที่ 20 ฉบับที่ 2*, 90.

มณฑิพย์ เทพวารินทรามาส. (2551). *บทบาทสตรีในการพัฒนาเศรษฐกิจ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

รวี สิริอิสสระนันท์. (บรรณาธิการ). (2553). *พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม)*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ศรีปัญญา.

ราชกิจจานุเบกษา. (2560). *สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย*.

ล้ำจูด ฮวบเจริญ. (2550). *เกร็ดพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ The Knowledge Center.

ศิลาจันทร์ธา. (31 กรกฎาคม 2553).

[https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=sroydokmak&month=31-07-](https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=sroydokmak&month=31-07-2010&group=26&gblog=29)

[2010&group=26&gblog=29](https://www.bloggang.com). เข้าถึงได้จาก <https://www.bloggang.com>:

<https://www.bloggang.com> สืบค้นข้อมูลเมื่อ 15 สิงหาคม 2559

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2551). *หลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป เกี่ยวข้องกับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน, อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ, พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุก รูปแบบ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

สุจิตต์ วงษ์เทศ (บรรณาธิการและผู้พิมพ์ผู้โฆษณา). (2546). *ถลาง ภูเก็ต และบ้านเมืองฝั่งทะเล ตะวันตก*. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์มณฑิพย์. พิมพ์ครั้งที่ 1. เซ็นเตอร์ จำกัด.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2554). *ผู้หญิงอุษาคเนย์ เป็นหัวหน้าเผ่าพันธุ์ มีผู้ชายเป็นบริวาร. มติชนสุดสัปดาห์*.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2556). *วัฒนธรรมร่วมของอาเซียน (อุษาคเนย์). โครงการอุษาคเนย์*. กรุงเทพฯ.

แสงแดด. (14 กันยายน 2553).

<http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9530000129183>. เข้าถึงได้จาก

<http://www.manager.co.th>: <http://www.manager.co.th> สืบค้นข้อมูลเมื่อ 15 สิงหาคม 2559

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2015). <http://www.bunewyork.com/new-york-icon/roy-lichtenstein/>. เข้าถึงได้

จาก เว็บไซต์ bunewyork: <http://www.bunewyork.com> สืบค้นข้อมูลเมื่อ 10 มกราคม 2561

อดุลย์พิเชษฐ อภิวันท์. (2544). *สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงและผู้ชายไทยในอดีต : ภาพ*

สะท้อนจากวรรณกรรมเรื่องขุนช้างขุนแผน.

อ้วน อารีวรรณ. (9 มีนาคม 2553).

http://www.lesla.com/board/func_print.php?id=1675&mode_id=1. เข้าถึงได้จาก

<http://www.lesla.com/board/list.php>: <http://www.lesla.com/board/list.php> สืบค้นข้อมูลเมื่อ

15 สิงหาคม 2559

อาทร จันทวิมล ดร. (2546). *ประวัติของแผ่นดินไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ

พัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

Allan Rocha. (5 กุมภาพันธ์ 2014). *Cosplay Feminino: Supergirl (DC Comics)*. เข้าถึงได้จาก เว็บไซต์

เว็บไซต์ pipocacombacon.wordpress:

<https://pipocacombacon.wordpress.com/2014/02/25/cosplay-feminino-supergirl-dc-comics/>

สืบค้นข้อมูลเมื่อ 10 มกราคม 2561

Jim Lee. (28 กรกฎาคม 2546). *comicartcommunity*. เรียกใช้เมื่อ 17 มิถุนายน 2561 จาก เว็บไซต์

comicartcommunity: http://comicartcommunity.com/gallery/details.php?image_id=583

สืบค้นข้อมูลเมื่อ 10 มกราคม 2561

Jim Lee. (7 กรกฎาคม 2554). *comicartcommunity*. เข้าถึงได้จาก *comicartcommunity*:

http://comicartcommunity.com/gallery/details.php?image_id=42765 สืบค้นข้อมูลเมื่อ 10

มกราคม 2561

Marc Rutherford. (2559). *pinterest*. เข้าถึงได้จาก เว็บไซต์ pinterest:

<https://www.pinterest.com/pin/475552041875528620/> สืบค้นข้อมูลเมื่อ 10 มกราคม 2561

pich888.multiply.com. (11-20 ธันวาคม 2552). *แสงสีเสียง งานยอดเยี่ยมที่อยุธยาจรดกโลก*. เข้าถึงได้

จาก <http://www.chomthai.com>: <http://www.chomthai.com/forum/view.php?qID=2728>

สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 กันยายน 2559

Tom Grummett. (ม.ป.ป.). *manof2moro.tumblr*. เข้าถึงได้จาก เว็บไซต์ [manof2moro.tumblr](http://manof2moro.tumblr.com):

<http://manof2moro.tumblr.com/image/157328085530> บค้นข้อมูลเมื่อ 10 มกราคม 2561